

११७

दर्ता नं.:४८/२०७६/७७

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति

हिन्या ज्या

नेपाल संवत् ११४३ जलागा / २०८० असोज १ / 2023 Sep. / ल्या: ९१, दाँ:५

हिंखुकगु भाफूकुथि पलिस्था
हिंया ज्याइयः

सापारुया साँचा चाहिइकिगु लौंपुति सुचुकुचु ज्या इवः

(२०८० भाद्र १२ गते)

ख्वपया लोकं ह्वागु सापारुया घिंताङगिसी स्वयगु इवलय्

(२०८० भाद्र १४ गते)

; DkfbSlo

@*) c; fh !, c^a\$!!&, jif%

जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्वाकः हय्गु प्रतिगामी पला

नेपःया सरकारं 'विद्यालय शिक्षा विधेयक' संसदय् पेश यात । श्वनं हाँ मन्त्रीपरिषदं पारित याबलय् निजी ब्वनय्कुथि डादाया दुनय गुथिखय् मवांसें मगागु व्यवस्था धःसा लिकायो हःगु दः । श्वकिं सरकारं निजी ब्वनय्कुथिया हःनय कपः क्वछुकल दक धायो च्वंगु दः। अः संसदय् विधेयक दर्ता जूसां निसे शिक्षक महासंघं आन्दोलन याडः च्वन । असोज ३ गते निसे स्यल्लाक, सशक्त आन्दोलन याय्गु धायो महासंघं क्वः नपां छिय धुकल ।

विधेयकय् च्वयो तःगु जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्वाकय्गु प्रतिगामी पला खः । नेपः या संविधान २०७२ छ्यलय् हःसां निसे जिल्ला शिक्षा कार्यालय खारेज याय् धुंगु खः, उकिया पलि जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ काथं न्हंगु संरचना छ्यलय् हःगु खः । व संघीयता व संविधानया अखः जुलादक स्थानीय तह व संघीयता दखय् पालिड च्वंपिसं विरोध याडः च्वंगु खः ।

शिक्षक महासंघया पदाधिकारीपुं विद्यालय शिक्षा स्थानीय तहया जिम्माखय् तय्के हे बियममरूपुं खः । अमिसं संविधानया अखः संघ सरकारया जिम्माय् बिय माला दकः माग तयो छुं ई हाँ आन्दोलनय् वला । नपां शिक्षा मन्त्री देवेन्द्र पौडेलकय् ५० गु बूँदा तयो सम्भौता याबलय् विद्यालय शिक्षा संघ सरकारया जिम्माय् तय्गु जक च्वता । अमिपुं कानुनविद व शिक्षा विदपिसं तच्चकं विरोध याता । अःवहे सम्भौताकाथं जिल्ला-जिल्लाय छगू जिल्ला शिक्षा कार्यालय दै धाय्गु व्यवस्था यात ।

नेपः या संविधानं छगू तगिं निसे हिंन्यगू तगिं तक्या छपुतलं, फुक्क अधिकार स्थानीय तहता ब्यगु दः। तप्यंक वा ब्यक्वयक न्ह्याकातं थजु उकिया अधिकारता क्वत्यलः छ्वयगु संविधानया अखः जुई । २०७२ साल निसे हे स्थानीय तहं थःगु थाय् दुनय फुक्क शिक्षक पिन्ता तलब इड वयो च्वंगु खः । तलब नकिम्हा स्थानीय तह जूसां शिक्षकपिन्ता कः घाय्गु नियन्त्रण जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई याडः वगुलि सरकारं तच्चगु आलोचना फयो वयो च्वंगु खः ।

विधेयक गथे खः अथेहे पास जूसा हेडमास्टर नियुक्तियाय्गु अधिकार संघ सरकारता वानिगु पक्का जुल । हेडमास्टर नियुक्ति याय्ता जिल्लाशिक्षा अधिकारया कजिलय नगरपालिकाया कार्यकारी अधिकृत व नगरशिक्षा अधिकारी दुजः जुइगु समितिं धिंधिं बल्ला याकः ल्यय्गु व्यवस्था यागु जुल । श्व स्थानीय तहया अधिकारता क्वत्यलः छ्वगु खः । लाकः कःगु खः । छुं काथं हे श्व संघीय भावना नपां मिलय् मजु ।

नपां विधेयकय् छुं नं राजनीतिक ज्या इवः खय् ब्वति काय मरु, सुयाय्गु पालिडः भोत फवनय मरु दक पानय्गु व्यवस्था याता । श्वनं बांलागु खाँ मखु । राजनीति सचेत नागरिकपिसं याइगु खः । देशय् व समाजय् ह्युपाहय्ता थी थी राजनीतिक ज्या इवःलय् सचेत नागरिकपिसं हे ब्वति काई । ब्वनय्कुथिया ई लिपा नं राजनीति ज्या इवलय व्वतिकाय मरुधाय्गु संविधानं बियो तःगु मौलिक अधिकार हे लाकः कःगु खः । ब्वनय्कुथिया शिक्षाता बाँमलागू लिच्चः मलाइगु काथं यागु ज्या इवःता पानय्गु पाय्छि मजु ।

पिकाक-ख्वप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंबञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वजू, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६९३०४३, ई-मेल- khwopapau@gmail.com

चीन यात्रा

नारायणमान बिजुक्छें (रोहित)

न्हयःगूक्वति चिनियाँ जनताया तः हांगु दे चीन

(बनावट), अलय अमिसं छ्यःगु तिसात, थाय् थासय ल्यड च्वंगु, क्वेंत 'याड्सी' खुसीया ब्यासी, उत्तर व तिब्वत पठार, दक्षिण पूर्वी समुन्द्रयासिई व ताइवान थजगु थासे लुइकःगु पाषाण (ल्वहँ) युगया थालाबाला ज्याभःत उब्लेया कलात्मक वस्तुत उत्पादन शक्तिया ब्वज्या याडः तःगु दः ।

अथेहे दास व सामन्त युगया थीथी वस्तुत नं ब्वयो तःगुदः । अथेहे प्राचीन चीनया दर्शन, साहित्य, चिकित्सा, गणित, भुगर्भ विज्ञान, भौतिक

१८४० या अफिम युद्धनिसें १९१९ तकया साम्राज्यवाद व सामन्तवादया विरुद्धय यागु चिनियाँ जनताया संघर्ष व उब्लेया ऐतिहासिक, भौतिक व सांस्कृतिक वस्तु त नं क्यंगु दः । न्हँगु प्रजातान्त्रिक क्रान्तिया ब्व खय् १९१९ या क्रान्तिलिपा १९४८ या जनवादी क्रान्तिकया ऐतिहासिक व महत्वपूर्ण घटनात क्यड तःगु दः । थुकी कम्युनिस्ट पार्टीया न्हयलुवाय् यागु ऐतिहासिक संघर्ष, उब्लेया पर्याप्त पोष्टरत नपां मेमेगु थी थी सामानत व क्रान्तिलिपाया फुक्क लागाय् यागु तःलागू (उपलब्धी) ज्यात क्यडः तःगु दः । थुगु (अजायव) तः खागु छँ दयकगुया मू तातुना सच्चिदा न्हपानिसें चिनियाँ जनतां याडःवगु संघर्षता क्यनय्गु धात्थें धाय्गु खःसा कम्युनिस्टपार्टी निःस्वानय् धुंकः समाजवादया लागिं यागु संघर्षत क्यनय्गु अलय उब्ले छ्यलय् हःगु थी थी भौतिक व सांस्कृतिक वस्तुत ल्यंकः म्वाकः तय्गु नपां वैज्ञानिक अनुसन्धान याय्गु खः । थुगु म्युजियमं वर्ग संघर्ष व साम्यवादया विषय सकल जनताता ज्ञान वियगु ज्या याई ।

जातीय सांस्कृतिक भवन :

पेकिङ्गया मस्वसें मगागु थाय् मध्ये छगू खः जातीय सांस्कृतिक भवन गुगु पश्चिम चोङ्गान धाय्गु थासय् ला । श्व पेकिङ्गया दकले च्वय च्वंगु तः खागु भवन मध्य छखा खः । श्व ६७ मिटर तः जःसा हिं स्वता जः । थुकिं ३०,००० वर्गमिटर कय् च्याड, च्वंगु दः । थुकी ६ लाखगू साफू न्हयंगु छगू साफू कुथि व द्दछिगु स्वयो अपः सीट दःगु विजुली व न्हयगु भाषं भाय् हिलः न्यनय् फँगु न्हयपतय् तयो न्यनय्गु यन्त्र दःगु छगू सभा हल नं

ठ्यूजियमः

चिनियाँ क्रान्ति व चीनया ऐतिहासिक म्युजियम थेन आन मन चोकया पूर्व पाखय् ला । थुगु म्युजियमय् चीनया आदिम साम्यवादी समाज निसें क्रान्तिया इलयया मु मु ऐतिहासिक घटनाया किपात ब्वयो तःगु दः ।

चीनया ऐतिहासिक म्युजियम चिनिया इतिहास व चिनिया ज्यासाड नैपुं वर्गया इतिहास खः गुगु चीनया फुक्क जातित दुथ्यागु नपां चीनया इतिहास संसारया फुक्क जनताया इतिहासया छब्व नं खः धाय्गु खँ क्यडः च्वंगू दः । थुकी चिनियाँ समाजया सुरुवात निसें १८४० तकया खाँत ब्वयो तःगु दः । आदिम समाज, दास समाज व सामन्त समाज याडः स्वार्थ काथं ब्वयो तःगु दः । आदिम समाजया (ब्वय्) भागय् उगु इलय् मनूतय्गु क्वें (हाड खोड), अमिसं छ्यःगु ज्या भःत, आदिम समाज गथे च्वडः च्वना

शास्त्र व मेमेगु ज्ञान विज्ञानया यक्व यक्व लागया हज्याडः च्वंगु अपलं ज्ञान गुणया वस्तुत ब्वयो तःगु दः । उब्लेया नां दांपुं वैज्ञानिकपुं, दार्शनिक, साहित्यकार, नेता थजपुं महापुरुष पिनिगु किपात नपां अमिसं दयकगु (आविष्कार यागु) वस्तुया बाना (मोडल) तःनं ब्वयो तःगु दः । बः चा हाकलं धाय्गु खः सा चिनियाँ सभ्यताया ताकी थागः सां निसें १८४० तकया फुक्क घटना या खाँत क्यनय्ता तः लागु दः ।

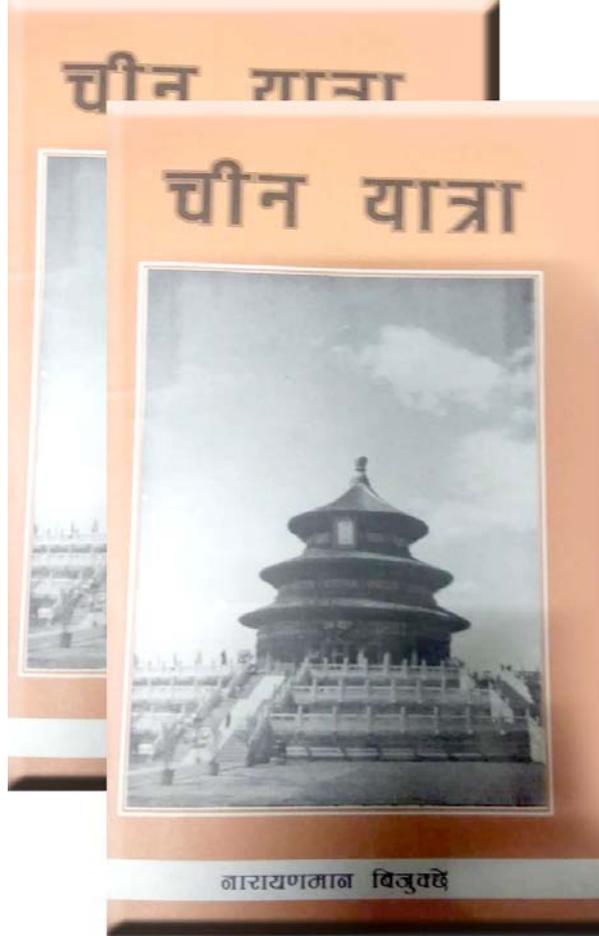
अथेहे चिनियाँ क्रान्तिया तः खागु (अजायव) भवनय् १८४० निसें १९४९ या क्रान्ति व समाजवाद निः स्वानय्गु तकया फुक्क ऐतिहासिक घटनाया किपात, वनपां स्वापु दःगु वस्तु क्यडः तःगु दः । थुकि, मु काथं पुलांगु प्रजातान्त्रिक क्रान्ति व न्हूगु प्रजातान्त्रिक क्रान्तिसं चिनियाँ जनतां क्यंगु तस्कं वीरता ज्या व घटनाता क्यडः तःगु दः । पुलांगु प्रजातान्त्रिक क्रान्तिया ब्वखय्

दः । थुगु भवन चिनियाँ कलां जःगु मयुरी रंगया नेपु पापु काथं दयकः तःगु दः ।

भवन द्रहँ वानय् वं हे रेशमया तः पागु किपा छपा ब्वयो तःगु दः । किपासं अध्यक्ष माओया चाकलीं चीनया सकल जातित थः थः गु जातीय तिसा -वस पुडः फुक्क प्याखं ल्हूयो च्वंगु क्यडः तःगु दः । आना च्वयो तःगु दः । “चीनया जातीय छप्पाछधि-जिन्दावाद !” सांस्कृतिक भवनय् छगू छगू (अपः दःपुं व म्हवचा दःपुं) जातिता ब्वयगु क्वथा दः । उगु कक्षसं थी थी छगू छगू जातितयगु थः थः गु सांस्कृतिक भेषभुषा कला व संस्कृति क्यडः तःगु दः । अमिगु थः थः गु स्वायत्त प्रदेशया इतिहास, भूगोल कृषि उद्योग, खानी, विज्ञान व शिक्षा थी थी विषय व लागाया मोडेल, चित्र, स्केच, नक्सा व चार्ट अलय् अपलं माल सामानत पाखं स्वापु दःगु स्वायत्त प्रदेशता हे चिच्याक्वगु क्वथाय् ब्वयो तगु दः । थुगु सांस्कृतिक भवन स्वय धुंकः स्वकुमिपिन्ता फुक्क जातीय लागाय् चाहिल स्वयागुथें मति वानि । थुकिया साफूकुथि चीनया फुक्क म्हवचा जःक दःपुं अल्प संख्यक जातीययगु इतिहास व संस्कृतिया साफू बाहेकं मार्क्स, एंगेल्स, लेनिन, स्टालिन व अध्यक्ष माओ व चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया मेपुं नेतातयगु राष्ट्रिय न्हयसया खायँ च्वयो तःगु साफूत नं दः । थ्वनपां कासा, संगीत, प्याखं, अपेरा स्वयगु थाय व मेगु थी थी ज्याया लागिं विस्कं विस्कं क्वथात व तला तला तयो तःगु दः । थुगु भवन दाड तःगु व थाना ब्यवस्था याड तःगु स्वयधुंकः स्वकुमिपुं थः गना दः धाय्गु खाँ लुमांकः छ्वइ । थ्व उलि हे बांला ।

मेगु केन्द्रः

पेकिङ्गया रेलवे स्टेशन पेकिङ्ग चिडियाघर, जीव व वनस्पति म्युजियमत बाहेकं मेगु कृषि प्रदर्शनी केन्द्र, पेकिङ्ग प्रदर्शनी केन्द्र, चित्र संग्रहालय, चिनिया क्रान्तिया सैनिक म्युजियम, रेडियो व

टेलिभिजन स्टेशन, थजगु यक्व-यक्व थाय्, न्हँगु व पुलांगु सडक (लाँ) त, बजार व पार्कत स्वय लाइकगु थाय् खः । पेकिङ्गया थी थी म्युजियम व चिडिया खाना भवन व प्रदर्शनीत व संग्रहालयत स्वयो चीनया जीव व वनस्पति विज्ञान, कृषि व कला आदि लागाय् चाकलीया ज्ञान व च्वन्हायागुया खायँ थथे जुयो च्वना धाय्गु थुइके थाकु मजु । थजगु खाँय् थुलि बांलागु ब्यवस्था भीगु थजगु चिच्याहांगु देता नं तस्कं थाकुगु ज्या

जुइथें च्वं । अलय् मुनयगु व ल्यंकः म्वाकः तयगु अपलं वस्तुत भीगु देशय् दः । गगु ज्या गुलिफता उलि मथां सरकारं याः सा तस्कं बांलाई ।

चीनया राजधानी पेकिङ्ग धात्थें हे तस्कं बांलागु, स्वय हायँपुगु नगर जुयो च्वंगु दः । क्रान्ति हॉ पेकिङ्ग सहरं साम्राज्यवादी लुटेरात व च्याङ्गकाई सेक प्रतिक्रियावादी सरकारया पाखं अपलं नोक्सानी व वर्बादी फयमाल । अलय १९४९ या क्रान्ति लिपा पेकिङ्ग सहरय् ऐतिहासिक ह्यूपा वगु जुल ।

पेहाई पार्कया पागोडां स्वयबलय् तःतः खागु भवन व लाँजक, मखु अपलं कार्खानाया चिम्नी त नं पेकिङ्गया कुं कुलामय तक खानय दः । ब्वनय्कुथि, कलेज, विश्वविद्यालय थजगु अपलं तहांगु, चिच्याहांगु ब्वनय् कुथित, वैज्ञानिक अनुसन्धान शाखात, मेमेगु सांस्कृतिक भवनं जःगु पेकिङ्ग, पेकिङ्ग छगु सांस्कृतिक केन्द्र नं जूगु दः । नपां क्रान्ति लिपा अपलं संकिपा क्यनिगु (सिनेमा भवन) हलत, नाचघर, रंगशाला, प्रदर्शनीगृहत नपां हायँपुकय्गु अलय सांस्कृतिक स्थलत निःस्वासेलिं

जनताया सांस्कृतिक स्तर नं अपलं च्व जाल । न्हँगु चीनया राजनैतिक आर्थिक व सांस्कृतिक केन्द्रया काथं पेकिङ्ग क्रान्तिलिपा थःगु पुलांगु पहः त्वःत न्हुम्हा भम्चा थें बांलात । ई नपां पेकिङ्गं भन भन बांलाकः छाय्पियो, थःता बांलाकः तिसां तियो जूगु दः । पेकिङ्गं न्ह्याब्लें लय्तायो, चुलिजायो च्वंम्हा वसन्तथें -थौं स्वयो कन्हे भन भन हयाउँपालु चा थें बांलालां वानय्गु तातुना खः ।

नेपः या अर्थतन्त्र व पर्यटन

विवेक

नेपः या सरकारं सन २०२३ निसें २०३२ तकया दुनयँ 'पर्यटन दशक' क्वः छिडः सन २०३२ तकया दायँ स्वीडागू लाख पर्यटकपुं नेपालय् दुकायगु तातुंगु खः । नेपः या अर्थतन्त्रया दथु आंगः बल्लाकयता तस्कं दुगयंकः ग्वाहाली याडः वगु पर्यटन लाग्ना च्वजायकेता 'पर्यटन दशक' क्वः छ्यगु बांलागु हे पक्ष खः । अलय् सरकारया ज्या स्वयबलय् 'पर्यटक दशक' क्वः छ्यगु खाँ डः या ज्या मडः धायथें जुइला ? दक शंका याडः च्वंगु दः ।

नेपः दे पर्यटन विकास याय् छिगु तस्कं काथं लागू दे खः । ८ हजार मिटरस्वयो तःजःगु हिमालत व संसारया दकलय् च्वजःगु च्वाप्वगुं (सगरमाथा) बुद्ध बुगु लुम्बिनी, प्राकृतिक सम्पदात, लोपजुयो वानय् तांपुं चखुब्रखुंत, वनस्पति (सिमा स्वंमात) नपां सांस्कृतिक व ऐतिहासिक महत्त्वया अपलं मूर्त व अमूर्त सम्पदात नेपः या तस्कं स्वय हार्यपुगु थायत खः ।

भीगु जलाखाला दे भारतं भीता न्ह्याल्लें क्वहयंक स्वइगु, गुकिं मेमेगु लागाय थें पर्यटनया लाग्नात नं पंगः जुयो च्वंगु दः । नेपालं विदेशकय् अरबौं तका दां त्याय् कायो भैरहवाय्, गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल व पोखराय् नं अथेहे अन्तर्राष्ट्रिय विमान स्थल दयकला । अलय् व नेगुंतुं विमानस्थलय् अन्तर्राष्ट्रिय विमानत ब्वयके फःगु मरुनि । कारण, अः तक भारतं अन्तर्राष्ट्रिय विमानतय्ता रुट (लाँपु) मब्युनि । यक्व यक्व ऋण कायो दयकगु थव विमानस्थलत बांलाकः न्ह्याकय् मफूसा व नेगुं विमानस्थल नेपालता

तुइम्हा किसी लहियगुथें थाकुई । गुकिं नेपालं ब्याज हे पुलय फै मखु ।

अपलं बौद्ध धर्मया मनूतय्गु तीर्थ स्थल काथं हज्याडः च्वंगु लुम्बिनी नपां भारतं नक्कली लुम्बिनीदयकः गौतमबुद्ध वहे लुम्बिनी बुगु, धायो बय- बय याडः च्वना । थव मखु धायो हज्याड वानय्गु भीता तस्कं थाकुगु जुल । नपां चीन व भारतया राजनैतिक स्वापु ख्वयो च्वंगु इलय भारतं थपुं उद्योग व्यवसायीपिन्ता थःगु उद्योगय् छुंनं चिनियाँ कच्चापदार्थ मछ्यलय्ता उजं बिय धुकल । नेगु जलाखाला दे या छ्वासुगु स्वापुं नेपः या पर्यटन लागाय् बाँमलागु लिचवः लाईगु हे जुल ।

नेपालं दायँ ८/९ लाख ल्यासे ल्याम्होपुं ज्या मःवानय्गु व पिनयब्वँ वानय्गु नामं विदेश वानी । गुकीं खरबौं विदेशी (मुद्रा) धेबा प्याहाँवनी ।

उकिता माथां वांकयता थी थी देशं पर्यटकत दुकायंगु सरकारं बांलागु नीति दयकः लिपा थयंकः या बिचः याडः हज्याय् मः । जलाखाला दे चीन, भारत संसारय् दकलय् अपः जनसंख्या दःगु देश खः । मेम्हा जलाखाला बंगलादेश नं आर्थिक लागाय हज्याडः च्वंगु देश खः । उगु देया विदेशय् चाह्यु वानिपुं मनूतयता नेपालय् सालय् फःसा सरकारया तातुना पूर्वांकय्गु छुं थाकु ज्या मखु ।

चीनं सन २०१९ य् ११ करोड चिनियाँत विदेश चाह्यु वांगु ल्या पिब्वयो च्वंगु दः । अलय् सन २०२३ य् नं उलिहे प्याहाँ वानिला धायोच्वंगु दः । अथेहे भारतं

दायँ दायँ पतिकं ८० लाख स्वयो अपः अलय बंगला देशं २० लाख स्वयो अपः विदेशय् चाह्यु वांगु दःगु खाँ पिब्वयो च्वंगु दः । नेपःया सरकारं मः काथंया पूर्वाधारत दयकः उलि मध्ये डाब्ब (५ प्रतिशत) ति जक नेपालय् चाहिइकेगु वातावरण दयकः बियफःसा अःथें दाचिछया १० लाख जक पर्यटकत द्रहँ वय्क च्वनय् मालि मखु जुई थुखय् पाखय सरकारया ध्यान वांगु खानय् मरु । संस्कृति व पर्यटन मन्त्री तःत. सलं भाषण याडां जक पर्यटन विकास जुइगु मखु । बरु छम्हा छम्हा पर्यटक पिन्ता नेपः दे सुरक्षित थाय् खः धायगु सुरक्षाया जिम्मा सरकारं कायो अमिता विश्वास विय फय्के मः ।

नेपालं थःथें चिच्याक्वगु देश क्युवापाखं पर्यटन विकासया खाँ सिइके मः । नेपालय् विश्व सम्पदा सूचीखय् नां जःगु न्ह्यगु सम्पदा दः थें आनानं न्ह्यगु सम्पदा दः। अमेरिकी साम्राज्यवादं खुइदा हाँ निसें क्युबाता नाकाबन्दी (लाँपुतिड) याडः च्वंगु दः । तस्कं बालापुं चिकित्सा प्रणाली, पर्यटकपिन्ता मःगु पूर्वाधारत दयक ब्युगुलिं सन २०१८ खय् हे क्युवां ४५ लाखम्हा स्वयो अपः पर्यटकत दुतिंगु दः । कोभिड १९ सं याडः नेदा कमजोर जूसेलि लिपाया दायँ ५० लाख स्वयो अपः पर्यटकपुं दुकायगु तातुडः ज्या साडः च्वंगु दः । क्युबाया अर्थतन्त्रया छगु बांलागु लुखा पर्यटन जुगु दः । नेपः देशे अजगु देशपाखं छाया सय्केगु मति मतला ।

नेपःया शासकपुं छुँ याय् हाँ भारत तंचाइला दक ग्याडः च्वनिगु । स्वतन्त्र

सच्चि व हिंहरगूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

सरकारकाथं छुं हे निपं बिय मफः । मन्त्रीपरिषदं छुं निपं काय न्ह्यौं भारतया मति छु दः जकनिं स्वई । अलय जक निपं बिई । भीपुं प्रधानमन्त्री व मन्त्रीत भारतया शासक वर्गया च्यो, भ्वातिं थें खः । मालिककय् मन्यसैं गथे च्यो तयुसं छुं याइ मखु । भीगु मन्त्री व शासक दलया नेतात नं अथे हे हालत जुयो च्वंगु दः ।

छुं हौं निसैं पूर्वी नाका काकडभित्ता नाकां (लाँपु) भारतं विदेशीतयता नेपालय छ्वयो मह । बंगलादेशं वै पिन्ता भिसा बियता लिफिलिफी याडः च्वना । थी थी भ्रञ्भट याडः विदेशी तयता नेपः मवयकेगु कुतः याडः च्वना । जाकी, छ्व, छ्वयो महगु नपां प्याज नं छ्वयो महः सिं नेपःता काथं मछिंक याडः च्वंगु दः । व नेपःया नेतातयता भारतयाः यो थें याडः कपः क्वछुकय्गु नीति काथं ज्या जुयो च्वंगु धाय्गु थुइके थाकु मजु ।

नेपः दे स्वयो चिच्या हांगु मेगु दे सिंगापुर सन २०१९ य् १ करोड ९१ लाख पर्यटकत दुकाला अलय २७.७ विलियन सिंगापुर डलर मुना अलय वहे इलये नेपालय ११ लाख ९७ हजार पर्यटकत द्रहँ वगु अलय मुक्कं ७२ अर्ब तका दां पर्यटन लागां आम्दानी यागु खाँ न्हिथाडः तःगु दः । थुकिं नेपालय पर्यटन विकास यक्व यक्व सम्भावना दयानं शासकपिसं विचः याय् मफूगुलिं लिपा लाडः च्वंगु दः ।

पर्यटन विकास यायता विचः याय् मःगु खाँः-

- देया थीथी लागाय् उखय्-थुखय् लाडः च्वंगु मूर्त अमूर्त सम्पदा त ल्यंकः म्वाकः तयागु खाँ बय बय याय्गुलि नेपः या सरकारं विचः याय्मः ।
- छुनं देया नागरिक पिन्ता थःसुरक्षित जुई धाय्गु मति वांकः शान्ति सुरक्षाया सुनिश्चितता व थाय् थासय् पर्यटक प्रहरीपुं

मः काथं बन्दोबस्त याय् मः ।

- हलिमय्या सञ्चार माध्यम पाखं नेपः या प्राकृतिक सौन्दर्य स्थलतः, पशुपन्छी, दुर्लभ जनावरत, स्व-सिमा, जडिबुटीया बांलागु प्रचारप्रसारे ध्यान बियमः ।
- सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगुलि सरकारया पाखं अःपुक मःगु सिँ या व्यवस्था याय् मः ।

- देशय् ब्याकः उखय् थुखय् लाडः च्वंगु सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयता दक्ष जनशक्ति ब्वलांकयता मःकाथं तालिम बियगु ।
- खपदे पर्यटकीय ल्याखं तस्कं बांलागु थाय् खः । विश्व सम्पदाया धलखय् नां जायो च्वंगु खपया लाय्कु, तः मारी, दतात्रय नपां नगरया थी थी थासय् सम्पदात पर्यटकपुं सालय् फःगु थाय् त खः ।

ऐतिहासिक व सांस्कृतिक महत्वं जःगु अपलं मूर्त व अमूर्त सम्पदात खपय् दः । खप नगरपालिकां थुकिया नितिं मदिकक ज्या साडः च्वंगु दः ।

- २०७२ सालय बवः गु तः भ्वखाचां द्रलं द्र छँ व सलंस सम्पदात स्यंकः थुडः बिला । खप नगरपालिकां उकिता न्हपाय्थें हे च्वंकः दय्क च्वडागु दः । कोभिड भ्वल्वचं नगरपालिकाया ज्याखय् अपलं पंगःथानय् हल । अथेनं जनप्रतिनिधिपिसं कोरोनाया ईलय् सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयो पर्यटकपुं दुकाय्गु लिधांसा काथं ल्हवनय् कानय् व दानय्गु ज्या काथं हछ्यायता । गुकिं न्हपांगु डादाया कार्यकालय १२४ गू सम्पदात ल्हवनय्-कानय् व दानय्गु ज्या क्वचाय्के फता ।

- विदेशी दाता पिनिगु ग्वाहाली मकःसिं स्थानीय जनताया साथ व ग्वाहाली सम्पदा ल्हवनय् कानय्, संस्कृति ल्यंकः म्वाकः तय्गु ज्या याडः अः खप दे देया छगू पर्यटकपुं मवसैं मगागु गन्तव्य स्थल काथं

हज्याडः च्वंगु दः ।

आ.व. २०७९/८० सं थी थी देशं खप दे चाह्य् वपुं १ लाख ६५ हजार स्वयो अपः दःसा उकिं खप नगरपालिकां १८ करोड ४० लाख स्वयो अपः ध्यबा आम्दानी याडाःगु धःगु दः । चालु आ.व. २०८०/८१ सं अझ अपलं पर्यटकपुं दुकायो उकीं २७ करोड तका दां मुनयगु तातुना तयो तःगु दः ।

खप दे चाह्य् वैपुं अपलं पर्यटक द्रहँ वयो च्वंगु दः । थुकिं खपय् आर्थिक ज्या इवः तः अप्वयो च्वंगु खानय् दः । देशं दुनय् व देशं पिनयया पर्यटकपुं अपलं दुकायता इलय् ब्यलय् योमारी ब्वज्या, सापारु महोत्सव थजगु ज्याखय् नगरपालिकां बः याडः च्वंगु दः ।

पर्यटकपिन्ता थाना अपलं ई बिडुकेता, लजगा दयके बियगु व पर्यटकपिन्ता खर्च अपः याकय्गु पाखय् विचः याडः नगरपालिकां ज्या याडः च्वंगु दः । यच्चु पिच्चुगु तस्कं बांलागु व पर्यावरणीय दृश्यं नपां खप देता ब्वस्यलागु यायता जनप्रतिनिधिपिसं कुतः याडः च्वंगु दः ।

पर्यटनपाखं द्रहँ वगु धेबां खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य उपचार सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु सुचुकुचु थजगु ज्या याडः जनताया सेवा याड वयो च्वंगु दः । अः खप नगरपालिका फुक्क धाय्थें लागाय् हदाय् लाडः च्वंगु दः । पर्यटक पिनिगु छक स्वय हे माली धाय्गु थाय् त दः गुलीं नेपः या पर्यटन उद्योग व देया अर्थतन्त्रया दुस्य बलाकयता ग्वाहाली याई । देशां देखिया पालिकापिसं नं थःथःगु लागाय् च्वंगु सम्पदा ल्यंकः, म्वाकः तय्गु, शान्ति सुरक्षा व प्राकृतिक सौन्दर्यता ल्यंकः म्वाकः तयो देशं दुनय् व देशं पिनयया पर्यटक च्वजाय्के फःसा देया अर्थतन्त्रता ग्वाहाली जुइगु आशा याय् छिं ।

बुद्धीमा अजिं फकिरया विश्वासय् थःभःत स्याय् तान्

कुशल

जिं सुथाय् त्यलं दाडः छवः सिलय् धुकः च्या त्वनय् ताडाबलय् क्वनय् नं सुं छम्हामनू सर, सर दक सःतगुसः ताय्वं च्या छघुतु त्वडः जि क्वनय वया । छँ जि नपां ब्वडाम्हा पासा वगु जुयो च्वना । वयकया नां राजेश (छुडा नां) सितिखु खः । व मेगु त्वालय च्वनिम्हा । जिं वयाता मेचय् फेतु धाया । वयागु पुलांगु छँ जिगु हे त्वालय अलय नपां ब्वडाम्हा जूगुलिं म्हासियाम्हा नपां इलय ब्यलय न्वतुयो च्वडाम्हा जूगुलिं वयगु तापागु खँ नपां पक्का नं छगू समस्या ज्वडः वम्हा जुई धाय्गु मतिं छु न्हापा याय्थें छँ याय्गु समस्या ज्वडः वयाला वा मेगु छुं दःला दक न्यडा ।

वयकलं छँ साब हे समस्या जुगु, ब्वाम्हा तःच्व जुया नं मां नं अस्पतालय् यंकय् मब्यगुलिं थःता कपः स्यागु खँ नपां थःगु हे धेबां अस्पतालय् यंकय् धायानं यंकय् मब्यु । छिं सिहे स्यू जिपुं नेम्हा फुकि सिनं मां ब्वा पुं नेम्हासितां वास खर्च व लहियता खर्च तयो तयागु हे दः । अथे सहकारी धेबा तयो तयागु दयानं वास मयाय्गु खँ ल्हाडः अमा अब्बा नेम्हां न्हायाब्ले ल्वाडःजक च्वनिगु । अब्बा दमखं तच्वयो च्वंगु दः । अमानं बिरामी, थथे जूसा अपुं तात मनु जुइमखु । छि छक छँ भायो सम्भे याडः दिसँ ।

राजेशया खँ न्यडः न्हापा वयागु छँ वाडः छँया ल्वापु मिलेयाडः वयागु खँ लुमाडः वल । उब्ले किजाम्हा विदेशं वम्हा खः । हकनं विदेशय् वानय् हाँ सम्पति इडः छ्वय्गु मति । अलय छँ जःपिनिगु मन मिलय मजूसेलिं जिं याडागु कुतः तःमला । गुकिं किजाम्हासिया अंशवण्डा याय्गु मति पू मवां । उब्ले हे खँ मिलय मजुगुलिं राजेशया छँ वाडः जिं खँ मिलय याय फै थें मच्वं । अथेनं पासाया ख्यंगु छवः स्वयो जि वय् जक लिसः बिया । अःहे भासँ जक धाल । जिं च्या त्वनय् धुकः वडाय् मिटिङ्ग छगू सिधयकः १२:०० ताइलय् जिल्ला अदालतय् वयबलय् छंगु छँ वयगु कुतः याय् जक लिसः बियो विदा फ्वडा ।

उखुनुं १:०० ताइलय जि राजेशया छँ वाडा । अदालतया ज्या सिधयक जि राजेशया छँ वाडा बलय् राजेशया ब्वा खाताय् देडः च्वना । अलय मांम्हा खातां क्वय बार्ये । क्वथाय् फोहर, सामानत अखय् थखय् ह्वलः तःगुथें, अलय ब्वाम्हासिकय् जिं न्यडा-‘छिता गय् च्वं ? छिकपिनि छु खँ मिलय मजुला ?

‘जिता तस्कं थाक्यो च्वंगु दः । च्छि न्हिच्छी अक्सिजन तयो तय्मः । लाहातुति मः वयो च्वंगु दः । जि हे बाबुथाय् छक वयगु मति तयो च्वडागु । छिहे भाल । तस्कं लय्ताया । वयकलं मफू मफू लिसः बिल ।

छिता थुलि थाक्यानं अस्पतालय् वान्य मखु धायोदिला हँ छिं । मां नं नं अस्पतालय् यंकय् मखु धालाहँ, छिकाय् धाला जक जिं धाया । थथे ल्वय लहिडयां च्वनय् मजिलनि । जिगु खँ न्यँ न्यँ ब्वाम्हासिं लिस बिल- गुलि बैद्य क्यनय् धुन, गुलि वासयाय धुना,

छतिं सिय दःगुमखु धेबाजक बैद्यता ल्वय थःतां तुंक । मिसां नं वास याय् मखुत जक कचकच जक याइगु ।

मां म्हा काचाक्क दडःजिता लिसः बिलः अस्पतालय् जिं हे मयंकागु खः । थुकिछगू खँ दः । अखुनुं जि थाना हे जगनाथ देक्य् वाडा बलय छम्हा फकिर नपा लाता । अपलं मनूत व फकिरता थःगु लाहा क्यडःच्वना । जिता नं थः भःतयाय्गु ल्वय लानिला मलानिला दक न्यनय मस्ति वगुलिं छँ वयो जाकि छम्ना, बजी छम्ना धेबा भाचा यंकः बियो थःगु खँ काडानिं व फकिरं ध्यानं स्वयो छँ भःतता छुहे वास याय म्वल, उमेर नं वान, ल्वय लानि नं मखुत, बरु थव जल यंकः हिं डान्हुतक त्वंकी ल्वय लानि धाल । उकीं ध्यबा छाय् नाख्य् क्वफ्वाय्गु धायो जिं हे अस्पतालय् यंकय् मबियागु खः जक धाल ।

मांम्हासियागु खँ न्यडःजिता तं प्याहाँ वल । २१ औं शदिया इलय मनूत चन्द्रलोकय् थ्यनय् धुकल । थव मनू फकिरया खायें विश्वास याडः थः भःतता मथां स्याय् तान । अथेनं तं स्वयो नाइक धाया- स्वयो दिसँ माँ, छिं फकिरकय् कायो हःगु जल त्वंकः छिगु आध्यात्मिक विश्वास व आस्था तय हे धुकल । उकीजिगु छु हे धाय्गु मरु । तर थौं कन्हे थुलिमछिं बां बां लागु अस्पताल व वास वय धुकल अस्पतालय् मयंकसें फकिरया जल मखु, बिरामीता छँ सं तयो तयगु म्वा म्वाकं स्याय्गु थें जुई । उकिं सहकारीतयो तःगु धेबा लिकायो मथां अस्पतालय् यंकी । धेबा स्वयो मनू अपलं तःहां जक जिं धाय माली मखु ज्वी । कन्हे थजगु दिन वयफः जक नेम्हासिया नामय थाबने जिं सहकारी धेबा तय्के बियागु । अः वास याय्गु इलय फकिरया खँ न्यडां जी ला ? राजेशया खँ न्यडः न्हायाथय्सां अस्पतालय् थं हे यंकी । अक्सिजन अपलं बियमालय धुकल । तुति मःवल । थौं राजेशता धेबा भाःचा बियो अस्पतालय् यंक हे छव । राजेशनं ल्याचा बालक ति । अः छँ तयो जिइमखु । बरु अक्सिजन सिलिण्डर व मेसिन छगःनि न्याडः दिसँ । लिपा किजाम्हा ल्याहाँ वै बलय हिसाब याय् । मः सा जिनं वाय् बिय । थौं कन्हेहे अस्पतालय् मयंकसा वयक तःन्हु मनू जुइमखु थें च्वं ।

राजेशंधाल-जिं थःगु हे धेबां जूसां अस्पतालय् यंकय् । अलय अब्बा वानय् हे मखु धाइगु । अमां अस्पतालय् यंकय हे विइगु मखु । न्हायाब्ले नेम्हा ल्वाडः जक च्वनिगु । थथे ल्वाडां जक अब्बा लानी मखु उकीं थौं हे अस्पतालय् यंकय् दःसा ज्यू ।

जिं स्वम्हासियाय्गु मनया खँ थुइके धुकः स्वम्हासितां धाया । स्वयादिसँ, फकिरया खँ थगु हे थासय् दः । अलय ल्वयया उपचार मयासँ मगा । थौं हे ख्वप आपतालय् यंकी । न्हापां रिपोर्ट क्यँ । अलय जक अब्बाता अस्पतालय् थंकी । डाक्टरं छु धाला व काथं उपचार यो ।

थुलि धायो जि आना नं बिदा कायो वया । वनलिं प्यन्हु लिपा राजेशया बौ मन्त दक जलाखाला पिनिपाखं न्यडा ।

त्वयातः मह महयखा

छगु देशे छम्ह नांदम्ह साह दया चवन । साहूया सन्तानया नामं छम्ह याकः काय्, मेपि सुं दुगु मखु । साहूया पसले सापहे ग्राहक दु, अले अबुम्हसित ह्यूपा बराबर कायम्ह वया पसले चवना बिगु जुया चवन । छन्हुया दिने अथेहे काय्म्ह याकःचा पसले च्वंचवबले संयोग वस छम्ह फकीर बाबा एक तारे (बाजा) थाना फौ वल । व जोगी एक तारे बाजायागु सुरे म्ये छपु हागु व साहूया काय्या हाकनं मेगु छपू म्ये ड्यनेगु इच्छा जुया “अहो, गुलि बांला । हाकनं मेगु छपू म्ये हा ।” धका जोगीयात इनाप यात ।

“ज्यू, जिं म्ये ला हाले, जित ५००/- ड्यासदां सिरपा मा, विडगु खःला ।” जोगी लिसः बिल ।

धाको बिई धका कबूल यासेलि जोगी बाबां हाकनं छपू म्ये भन हे बांलाक हाला क्यन । अनलि, कबूलया दां ड्यासः कया व जोगी बाबा अनं सरासर मेथाय वन । थुखे, अबुम्हसिया पसले चवनेत वःबले कायम्ह ड्यासः दां म्ये हाम्हे जोगीयात बिया छोगु खँ ड्यना म्वागुली ध्यवा फुकल धका मह छम्ह क्वालखं लुनाथें जुल ।

“छ जिथाय पसले तःसा छं वैग सुचुका विई नास याई, का छ जिथाय छँ चवने हे मते” बौम्हं हतुंमतु हक्कल । धाथें काय्म्ह नं सरासर छँ प्याहा वना बिल ।

नांदम्ह साहूया मचा डिन्हू प्यन्हू ला उखें थुखें नया फलेचायसां घना दिन बिते यात, अथेसां पुना तःगु वसः नं हाकुसे चवना वल, नयमगागुलि गंसीनं जुया वल, उकिसनं सकसिनं “छाय पुगुलपुगुल चवना चवनागु ?” धका ड्यनिगु, विचराया लैय् ज्वीहे छागु मखुत ।

“हरे, जितः थौदुःख जुल धका तताया थाय वनानं जितः भन हेल्ला यात” धकामति तथा व मचा अन नं मच्चं से बिस्पू वन ।

लैय् ववं ववं वया त्वाय् छम्ह नाप

लात । “अहो त्वायजु, आमथे भुगुल च्वंक वया चवनागु ? छु जुल ? नु छेनी भासं घका त्वाय् नं मिजासं सःता वदत थःगु छँ ववना बैठके फेतुकल । पासाम्हसिया त्वाययात साक्क जोडे याना नके धका तले वना मांमागु जोरजाम याका चवन । थुखे, बैठके घुरे जुया छचाखेरं भःभ धागु बैठके स्वया चवन । छथाय हिरामा नं खाया तल । लिक्क तुं सापहे बांलाक्क चवया तःम्ह म्हयखा छम्ह नं दु । अहो, म्हयखा गुलि बांलाक चवया तल धका स्वया च्वंवले संयोग वहे म्हयखाया लिक्क खाया तःगु हिरामाः हे टप जाथं क्वाना ल्वाकाल्वाका नुना छोट हाकनं न्हापाथें तुं तस्वीर तुं जुया चवन । थव अदुभूतगु घटना खना व मनूला सापहे अजुचाल ।

“अहो, चवयातः मह म्हयखा हे हेरामा नुना छोट धया सुं पत्या ज्वीला ? अवश्य नं जिहे खुया काल मधाई मखु, आ छुयाय् ?” धका मति मति खँ ल्हाना व मनू अननं चवने मजिल धका बिस्पू वन ।

उखे त्वाय्म्हसिया तले जोरजाम सिधय्का त्वाय्यात नकेमाल धका क्वाहाँ वःबले हिरामा स्वःबले मदुगु त्वाय् नं खना “अवश्य नं थव त्वायनं हिरामा खुया बिस्पू वन हरे, गुजोगु दुःख जुल, छाय् अथे याना बिस्पू वंगु ज्वी” धाधां बिलाप याना चवन ।

व मनू अननं भागाभाग जुया बिस्पू ववं ववं छथाय तः जागु खुसी धोदुल ।

“मेल बा । थवहे खुसी क्ववाना सिना वने” धका मति तथा खुसि सिथय दना च्वंबले संयोगवस छम्ह जोगी बाबा थयंकः वल ।

“ए बाबु । छुयाये त्यनागु ?” जोगी बाबां ड्यन ।

“खः, बाबा, जितः थुजोगु दुःख संकष्ट जुल बरु जि सिना वनेगु हे भीं धका चवनागु खः” व मनूनं लिसः बिल ।

“का, म्वागु बिचाः यायमते थव

लोहं छगो ज्वना हुं छं थ्यु थ्युगु बस्तु तुरन्त हे लुं जुया बी” थुलि धया व जोगी वैडत लोहं छगो बिल । (सायद परसमणी धयागु लोहं ज्वीमा) न्हापांला मनूया विश्वास हे मजू । अथेसा स्वये धका छथाय् नत्या छत्यायात लोहं तं थीडके साथ हे लुं त्या जुया ज्वारा ज्वारा थिना वल । व मनूया ला तुती हे वँय् मथिल । लय् लय् ताया वं न सिजः उखे थुखे माला लुं याना लुं छकू हे दयेका सरासर वया त्वाय्याथायनिं वन । लुं मारी दसेली वया ख्वाहे मेगु जुल, वसःनं न्हूगु फिना तल । त्वायनं साप हे माने याना तले न्हापायागु हे बैठके फेतुकल । अनलि व मनूनं थःगु न्हापांसियागु दुःख खं फूकं त्वाय्यात पौकल । अथे खँ ल्हाना च्वंबले व चवया तःम्ह म्हयखां हिरामाःयागु हिरा छगु छग याना टुकूक टुकूक याना ल्होया हल । वया धन दसेली व न्हापा खुया यंकल ज्वी धयागु संखा नं मदया वन । नय त्वने याना विदा ज्वी त्यंवले लुं छपायें नं थःम्ह त्वाय्यात बिया व मनू अननं सरासर वन ।

अनं सरासर तताम्हसियाय छँ दुहाँ वन । लुं छकू हे ज्वना वःगु खने व तताम्ह नं म्हारी मानेयाना तले नु तले नु धका नु भारी माने यात अथेसां व मनू वा धासां थाहाँ मवं ख्वा जक क्यना फस्वया वन ।

सरासर थःगु हे छँ वना बौम्हसिया न्हयोने लुं भारी नीं दिकल । बौम्हला अजुचाया ज्वारा ज्वारा च्वंगु लुंथिना च्वंगु स्वया चवन न्वहे वायू मफुत । वधनला इमित न्हयगुपुस्ता नया नं फुके फँगु मखुत । व लोहें (पत्थर) (पारसमणी) वियाहःम्ह वहे न्हापा वैत म्येहाला मोह याम्हे जोगी बाबा हे जुया चवन । धाथें न्हापा न्हापा पुलांपी वैज्ञानिक तसें माला जुगु धाडगु थव हे पारसमणी ज्वीमा ।

उलिचिया बाखं थुलि, घ्यः तयगु कुलिं ।
नेपायागु पुलांबाखं पाखं

गुगु खः जिगु तुति पिदने मफुगु लँ

पूर्ण वैद्य

जिगु तुति दिय मफुगु लँ
जिगु पालितः लय् छतपतय् जुयाचवंगु लँ
थौ शूल जुयाः जिके थाहां वयाचवन
जितः हे न्ह्याः जिके इसाथिसाः जुयाचवन
झ्यातुगु सिखः या पर्वः द्वं थव
गिद्ध थें जिगु छ्यनय् जुनाचवन
शायद, जि थवयागु हे झ्यातुं क्वत्ययेका
जि थः चवना थासं हे त्वसुसुं वनाचवना
तुति हे मदुम्हसित लँ दयां छु याये थःके
जि तुति हे मखुगु तुति
जिं थःगु तुति नया नयेधुन
वांवां जक न्याना ।
तुति हे पःखाः दनाचवंगु इलय्
थव अनिकालया मिवा गानाचवंगु थासय्
जिगु सिखाया म्हास थौ मल्ला, चि जुयाः
जितः जिगु अन्तर विपनाया घालय् हिइयाः
पुनाचवन
ल्हानाचवना थौ जि, थःगु हे म्हास दुधाय्
वया हे अवशेषं चिनाः
मिखा मदुम्हसित छु अर्थ जः दुस्वः वयां थः के
जि मिखा हे मदुगु मिखा
जिं थःगु च्यानाचवंगु मिखा
क्वानाः तछ्यानाः थः हे इमा जुया
थव खिउँया कर्फ्यू दुने म्वायेत
गन लाका काइ स्याइ जः धयागु हे दक्व
जिं थःत हे बलात्कार याना
थव लिलामया मूलय्
जीवनया बालगिरि पसलय् ।
जिं हत्या याना थःगु हे कोतपर्वय्
भव्य न्यायेका थःत हे लाफः पिया
थव ग्यानापुक न्हिला थवयाचवंगु पार्टी
मूर्कट्टा जक न्हिलेगु थासय् ।
जि ... ?

थःगु इलं लिकयातः म्ह मनु
इमां दाया यंकूगु ई - जिगु
उबलेया सिमाय्
इमां थःगु पञ्जां न्ह्या त्वाथं क्वाइ

चिल्लाय् दनाचवंगु खचायात ! जितः
जिगु न्ह्यःने

चव्य् चवंगु अत्तेरी इमायात
तर, हाया वयाचवन जिगु हा हा...
भसुकाःया कुहः नापं
विवशता, वाध्यताय् अनुदित जुजु
ध्वध्वगिनाः
तर, जि हिलागु मदु
उकि, जिं हानं नं हाः याये - थव
मान्तय् जूम्ह
इमाया मिखा, थवया हि भ्याःगु
पञ्जायात ।
जिं हाः याये - इमा मखपि मिखाया
मियात
व इमिगु ल्हाःया बन्दूकयात
जिं हाः याये - इमा खनाचवंगु थःगु हे
मिखायात
व थःगु हे प्वक्तांगु ल्हाः यात
तर, छु जिं छगू इतिहासया यथार्थयात पत्याः मयाये ?
थः हे छगू चुलि जाःगु इतिहास
छु जिं छगू आशा मनिले मत च्याकेत थन ?
थः हे छगू जीवित आशा जि
छु जिं छगू थजाःगु सुथया सम्भावित यथार्थयात
पत्याः मयाये
गन जि हे छगू क्षितिज उत्सुक
गुकिया ह्याउँ निभालय् जिगु तुति चुलिजाया थव !
थम्हं चुया थवँ न्ह्यःने न्हूगु लँ बुइकाः
थव गर्भ निरोधया गुँ मरुस्थलय् - ।

गुकिया जतिइ जिगु मिखां प्वाः दंक जः थत्व
उलि तःधंगु विशाल सुथया पुखुली
उगु जः चकंक म्हिताचवंगु व्यापक आकाश
न्हू पुखुया उदघाटनय् ।
उगु ल्हाः, तुति, मिखायागु न्हूगु जीवनया
प्रारम्भय् गुकिया सगं जिगु मिखाया म्हास -
विपनाया न्हूगु ल्हाःयात थलःल्हा !
(सितु दूँ दः ४८ः १०९२)

परम्परागत प्याखं दुनयया छुं र्खौं तः

आशा कुमार चिकंबजार

स्वनिगः प्राचीन नेवः बस्ती । बस्ती दुनय सभ्यताया कुसां कु कुं मनय लुयो वगु रस रड्गया स्वं हवयकः अनेक सांस्कृतिक विधात पियगु ज्या यात । अजगु सांस्कृतिक विधा नपां सांस्कृतिया लौपु दयकः वहे लौपुतिं डायो जुजुं थी थी प्याखं ख्वायें कायो हल । अलय अजगु प्याखं ख्वायें धिसिलाकः व न्यनय स्वय हायेंपुकयता अनेक तिसा वसया जन्म जुल । वहे तिसा वस नपां प्याहाँ वगु ख्वःपां समाजय भिंपुं व मभिंपुं पात्रत बुइकल । अलय छपु लोक जीवन नपां स्वाडः सत्य व असत्य, ज्यू व मज्यूया अमुइ लाड मनोरञ्जन नपां छगू काथया शिक्षा वियगु ज्या यात । थजगु परम्परागत प्याखं गुलिं मनोरञ्जनया लागिं मन हवयकः स्वई । अलय दाच्छितक वहे प्याखं दुनयया थी थी, पक्षया आलोचना, समीक्षात याई । तस्कं थाकुुक ज्या सानिगु इवलय वहे प्याखंया किपालु हःनय वगु थें, च्वंक खाँ काडः है अजा-अजिं ।

भैल प्याखं:

भैरब अर्थात भैल द्योया महिमा नेवः समाजय तस्कं च्वजः । ख्वपया विश्व सम्पदाया धलः खय् नां जःगु तः माही

त्वालय भैल द्यो या देगः दः । काशी नं वम्हा विश्वनाथता ख्वपया तान्त्रिकं घेरेयाडः इजी खं कपः धेड, तयो तःगु किम्बदन्ती जक मखु सड्कटया इलय सड्कटं मुक्त याडः बिइम्हा तस्कं सुरक्षित याय् फम्हा द्योकाथं श्रद्धा याडः तःम्हा द्यो खः । उकीं उम्हा भैरवया नामय इतिहासया कालखण्डय अपलं भक्ति रसं जःगु म्येत मल्ल जुजुपुं व मोपिसं नं चिडः वांगु थौं तक नं स्वनिगः या नेवः तयगु दाफा भजनय हाल च्वंगु हे दः नि । अलय ख्वपय विश्वकर्मा भैल प्याखं, ज्याथा गणेश भैल प्याखं व तुछिमला भैल प्याखं याडः स्वथव भैल प्याखं अजनं ल्यंकः

म्वाकः तला तिनि । प्रजापति व अवाल दाजु- किजापिसं जक लहुइगु धःगु थुगु प्याखनय अः छुं छम्हा नेम्हा मेपुं नं दुथ्याकः हल । थुकिया मू हुनि प्याखं म्वःत मदयो वगुलिं खः ।

भैल प्याखनय भैल मू द्यो काथं प्याखं लहुई अलय वया लिक्क महाकाली, बाराही, महालक्ष्मी, कुमारी दै । अलय द्यो गणय भूचा, कवं, ख्या, अलय गनां जड्गली व बेतः (बेताल) स्वम्हा नं मदयक मगा । थूकिता गणाछि दः गु जक धाई ।

थुगु गणया पात्र पतिकया बिस्कं चरित्र समाजय 'लोक कथन' काथं काडः

सच्चि व हिंहरगूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

चवंगु दः । अथेनं न्हूंगु पुस्ताता वैज्ञानिक तथ्यया हाँगः क्यनय् मफयो अन्धविश्वासया पतीं मिखालय चिडः थमनं लः ल्हाड कायगुलि थाकुचायो चवंगु खानय् दः। अलय 'पूर्खा दय्कः तकगु सम्पति, भीगु कला व संस्कृति' या नारा ख्वप नगरपालिकां चवयकं थजगु संस्कार व संस्कृति भीगु म्हासिइका खः धाय्गु मतिं सापारुया इलय क्यनिगु प्याखंता ग्वाहाली काथं नगद सिरपा बियो वगुलिं छु भाति जूसां ख्वलं च्यूो वगु बांलागु पक्ष दक सकभनं सुभाय नं दे म छःगु मखु । महाकाली, बाराही, कुमारी, महालक्ष्मी बेतालतयूता पात्रं अमृत (?) त्वंकः बल्लाकः तःसां भूतं बौ तय् हःगु भैल द्यो वं नयो प्वा स्यागु खाँ खं नय्दता धायवं दोकाय् च्वडः नय् ज्यूला ? धाय्गु खाँ यात ह्छ्याड च्वंगु शिक्षाप्रद जू । अलय थी थी बाजा, लालाखिं, पछिमायँ, धाँ, भुस्या, झ्याली, प्वडात छ्यलः प्याखं स्वैपिन्ता अति मनोरञ्जन बियो च्वनि ।

सिंह व शेर पिकायो दैत्य स्याम्हा महालक्ष्मी सिंहगयो वानिगु 'लू' मोहनीया किम्बदन्ती नपां स्वाय् हःगु खः । थुकी सिंह जुव नं ल्हाइगु भाय् हिसी ख्याली धःसा आधुनिक ख्याल नपां ज्वः ला । थुगुहे संवाद ल्हाय्मः धाय्गु मरुसां समाजता न्यंकेय् मःगु खाँ नपां दाच्छितकया ध्याचु व मगा मचया खाँ खानिगुलिं उम्हा सिंह राजया थुवता पश्चिमी नाटकमा जोकर थें याड छ्यल तःगु दः । गनां द्यो गणया दुनय् मनू वैगु मिलय मजूला वा सम्भव मरुला धःसा सिंह-शेर थुवः काथं छ्यलः स्वाभाविकता क्यनय् तांगु जुयमः ।

रुयाः

नेवः समाजय तुइम्हा व हाकुम्हा ख्या दैगु विश्वास काथं अःनं गुलिं आध्यात्म विचःलं थाय् कायो ख्यां त्यःगु खाँकाडः च्वनि । तुति भूलांकः छ्वय मफूतलय न हालय फैः न सानय् फै वैज्ञानिक खाँ मेगु हे दःसां थुकिता ख्यां त्यःगु, ख्या दःगु छँ दक

अःतकनं विश्वास याइपू दः नि । वहे ख्यात ख्यो याडः च्वंगु काथं उगु ख्या प्याखं क्यनि । गुकि मेगू देशय् सर्कस क्यनिगु धःसां भीथाय् ख्या ल्हइकिगु स्वयो वहे काथंया, आनन्द कायो च्वनि । न्हापा छुं भाति अशिललता क्यंसां अःधः सां बुलुहुँ उगू पहः त्वःत यंकल । धात्थें ख्याया म्हाछिं हाकुगु साँजक दःगु नं फियो ख्याया रूपं क्यड च्वनि । उकीं नं हाकुक फियोतलकी ख्या ग्वारा थें जक धाइगु चलन अजनं दःनि ।

कवां:

गांसिम्हा, क्वें जक दःम्हा क्वें

कालीया प्रतीक स्वरूप कवांचा उगु गणय् तयो तै । नेम्हा कवं ख्यो याडः च्वंगु धःसां गुम्हासिं थःगु हे किचा नाखय् स्वयो म्हेतः च्वंगु जक नं धाई । थुम्हा पात्र अथे पुडः हैम्हा, दुःख विइम्हा काथं न्हाडा तः गु मरु ।

भूतः

लाहातय बौ व मनुया तुतिचा,

लाहाचा ज्वडः प्याखं ल्हइम्हा भूत याय्गु धः सा गणखय् बाहेकं मेगु बिस्कं प्याखं मरु । पुडः हैम्हा, टुकाय च्वनिम्हा पात्र काथं सपु चान्हय व ती न्हिनय् (१२:०० ता इलय्) भूतं पुनय् यो धायो ई फातापुलिगु इलय प्याहाँ वानकी कपः स्याय्यो धाय्गु वैज्ञानिक खाँ याता भूत नपां स्वाडः खाँ पिकायो तःगु नं बांला हे धाय्मः । अलय गनां ज्या मिलय मजूसा 'भूतं बौ तय् हःगु

सच्छि व हिंहरगूगु खूप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

इलय लाता' धायो मनतयगु याई ।

बेतः

देवी नपां बेतः(बेताल) प्याखं ल्हइगुलिं द्यो जुय हाँ या रूपकाथं कायो तःपुं बेतः ता धःसा द्योया शुभ चिन्तक काथं कायो तःगु दः ।

खिचाः

भैल प्याखंया मेगु आकर्षक व रोमान्स खिचा प्याखं नं खः । बफादार जन्तु खिचाया खाँ स्वयो नं आना खिचाया स्वभावत क्यडः स्वकुमिपिन्ता मनोरञ्जन बियो च्वनि । गनां भाति अशिललता क्यंसा उकिता शिलल काथं नं कायो दर्शकपिसं न्हयलः पार याई ।

जङ्गलीः

नेम्हा जङ्गलीपुं थःगु खड्ग ज्वडः ल्वागुया दृश्य क्यड च्वनिबलय् दर्शकपिनि लाहा तुति नं उलि उलि सानी । थुकी गुगु प्याखनय् लिपातय मिलय जुयो वांसा गुगुलिं ल्वाड सिधय्की ।

देवीः

महाकाली मूख्य द्योकाथं हः चि इ कः महाकालीं दैत्य संहार यागुया प्रतीक काथं थुगु प्याखं दयकः तःगु खः । भैल प्याखनय् थें थुकी बाराही व भैल धः सा दैमखु । मेपुं गण छि दै । अलय भैल प्याखनय् शेर सिंह दःसा थुकी सिंहराज छम्हा दक क्यनि । मेगु खाँ कवां, ख्या, जङ्गली अथेहे क्यनि ।

गुलिं देवी प्याखनय् महालक्ष्मी दैत्य, मँ स्यागु नं क्यनि सा गुगुलिं म्हवयखा प्याखं नं क्यनि । अलय गुगुलिं माक प्याखं नं क्यनि ।

परम्परागत प्याखं गना नं वला ? गुब्ले वला ? अलय थुकिया महत्व छु खः ? गनां च्वयो तःगु दः धसां उलि पिताय् हःगु

खानय् मरु । उकीं थव विषय अध्ययन अनुसन्धान याड, थुकिया महत्व अलय इतिहास न्हंगु पुस्ताता काँकां यंकय् मः । थव थौया युगया आवश्यकता खः । मखुसा संस्कार, संस्कृति, सांस्कृतिक पक्ष 'उब्ले उब्लेया खाँ थेंजुल' धायो माकया लाहातय् लागु नैक्य थें जुई ।

सांस्कृतिक विद्या भीगु देया अमूल्य सम्पति खः । संस्कृतिया पलं काथं हचिइकः तःगु थुगु प्याखं पुर्खाया अमूर्त सम्पदा, भीगु सम्पति काथं छ्यलय् फःसा थव म् स्वं थें नास्वाई । तः फव स्वथें ताकी ताकी जु जुं हज्याई । अलय र्वयँचा स्वं थें युगं युग म्वाई । आध्यात्मया लॉपु छुं इलय् देया संविधान वा कानून खः धायगु खाँ समाजशास्त्रया ब्वनामि पिसं थुइकः थें समाजता नं थुइके फःसा थःगु धायगु भावनां

जायो थव भन भन प्वाला-प्वाला थिडः च्वनि । अलय 'सत्य गुब्ले उगाय् जुइमखु असत्य तिकय् जुइमखु' संघर्ष याइपुं ग्याय् मज्यु ।

संघर्ष याइपिनिगु पक्ष द्यो नं दै धायगु सन्देश वियफःसा पूर्व जन्मया पापं गरिब जूगु धायगु खाँ लुमांकः अन्याय्या विरुद्ध ल्वाय् सय्कः विई । परम्परागत प्याखं अन्धविश्वास व हायँ पुकय्गु जक मखुसँ छगू सन्देश मूलक अलय भी गुलि समृद्धि व भी पूर्खां पुं गुलि च्वःजः धायगु खाँ फुक्क सिनं थुई ।

स्वप नगरपालिकाया ज्या भवः त

सापारु चाहिलिगु (प्रदक्षिणा) लायँ सुचुकुचु

भाद्र १२ गते

स्वप नगरपालिकाया गवसालय २०८० सालया सापारु पर्वसं चाहिइकिगु लाँपुति सुचुकुचु यात । थुगुसी गुन्हिपुन्ही व सापारु छन्हंतुं लागु लिन जनतात इतिमिति थमकां धायगु मतिं स्वापु दःपुं नपा चवडः नगरपालिकां १३ गते बुद्धबार गुन्हिपुन्ही व १४ गते सापारु डायकेगु खाँ क्वःछ्युगु खः । स्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति व उपप्रमुख रजनी जोशीया न्ह्यलुवाय् स्वपया दतात्रयं न्ह्याकगु सुचुकुचु ज्याली गोमारी, सुकुलढोका, तःमाही नासमना, वंशगोपाल, तेखापुखु, इटाछे, खौमा जुयो लायकुया फसिदेगः (सिलु माहाद्यो) या हःनय् थयंकः सभा यागु खः ।

उगु सभासं प्रमुख प्रजापति जुं सचेतनामूलक सुचुकुचु ज्या भवःसं भःपुं सकलसिता सुभाय् देछायोदिसे साँचा चाहिइकिगु लाँपुति छुं हे पां भुं मदयकः सापारु ज्वःछी शान्तिपूर्ण वातावरण दयकेता ज्यालीया गवसः गवगु खाँ ब्याकसे सापारु नेवःतयगु थःगु हे

पहः या नखा व जात्रा काथं म्हासिइका पिब्वयो वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे स्वपया सापारु येँ, यलाय नपां थुकिया चाकली थाय्या अपलं मनूत जात्रा स्वः वैगुलिं थाना सुचुकुचु, पार्किङ, गवाहालिमिपुं छ्यलयगुलि स्वप नगरपालिकां पला छिडः वयो च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

वयकलं थजगु जात्रा पर्वया खाँ थुइक बियगु मतिं ब्वनयकुथि स्थानीय पाठ्यक्रमय् तयो ब्वनयकुथिं ब्वनामिपिन्ता परम्परागत प्याखं व धिंताडगिसी नं स्यं स्यं वयो च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

अथेहे उपप्रमुख रजनी जोशी स्वपया सम्पदा, कला, संस्कृति नं ल्यंकः म्वाकः तयता स्वप नगरपालिकां थी थी ज्या भवः यायां वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे सापारु पर्व नं स्वपया छगू बिस्कं पहःया महत्वपूर्ण सांस्कृतिक पर्व जूगुलिं थुकिता बांलाक, सभ्य भव्य काथं डायकेता इनाप याडः दिल ।

स्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजयकुमार शर्मा स्वप नगरपालिकाया गवसालय जूगु सुचुकुचु ज्या भवःसं भायो द्युपुं सकलं जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, ब्वनयकुथिया शिक्षक-शिक्षिका, ब्वनामिपुं सकलसिता सुभाय देछासे जात्रा तस्कं बांलाक डायकेता इनाप याडः दिल ।

ज्या भवःसं वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वं स्वप नगरपालिकां दायँ देसं ल्यज्या याडः वयो च्वंगु पम्परागत व आधुनिक, सांस्कृतिक विधा व धिंताडगिसीया धिंधिं बल्ला याइगु खाँ ब्याकः दिल ।

थी थी ब्वनयकुथिया ब्वनामिपुं ब्वतिकःगु उगु सुचुकुचु ज्यालिसं ब्वनामिपिसं सन्देशमूलक नारा च्वयो तःगु प्लेकार्ड ज्वडः वगु खः ।

विकास कोषया धेबा लःल्हात

स्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु याता बालाखु गणेश बचतं सामुदायिक विकास कोषय् मुडः तःगु मध्ये बच्छी धेबा १,०३,२५२ (छगू लाख, स्वद्व व गुस व डय् नेर्का दां) भाद्र ११ गते लःल्हाडः बिल ।

अथेहे प्रभु बचतं सामुदायिक विकास कोषमा बच्छी धेबा ४,७१,३४८ तका दां नगर प्रमुख प्रजापति जु याता लःल्हाडः दिल ।

साँचा चाहिङकिगु लाँपुति थी थी निषेधयायूगु छलफलः

भाद्र १२ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुई २०८० या गुन्हिपुन्ही व सापारुया इलय शान्तिपूर्ण, मर्यादित व सुरक्षित काथं क्वचायूकेता साँचा चाहिङकिगु लाँपुति सवारी साधन हयके मबियगु, दिक्कयगु पार्किङ्गया व्यवस्था नपां नगरयू शान्ति सुरक्षाययूगु खायँ बैठक जुल ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी परिसर, सशस्त्र प्रहरी, ट्राफिक, ख्वप मिनिबस सेवा समिति, ख्वप अस्पतालया प्रतिनिधिपुं भःगु बैठक नगरया थी थी थासयू पार्किङ्गया व्यवस्था यागु दः ।

वहे भूवलयू प्रमुख प्रजापतिजुं सापारु ज्वःछि जुङ्गु भीड व सवारी पार्किङ्ग अःपुङ्केता सकलसिनं ग्वाहाली यायमःगु नपां काथं मछिगु तार त फुक्कं थासयू लाकिगु ज्या क्व चाइथें च्वंगु खौं काडः दिल । बिस्का नखा धुंक् सापारु नं महत्वपूर्ण नखा जूगुलिं जात्राया इ वडाया थी थी थासयू प्रारम्भिक उपचार केन्द्र त तयागु नपां सिद्ध पुखुया दक्षिण भाग, भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया हःनय्या पार्किङ्ग, नःपुखुया दक्षिण/पश्चिमया खुल्ला थायू, देको, मिबा, इटापाकय्या फुक्क लाँ, ब्यासी पर्यटक बसपार्क, ब्यासी नं कालिघाट वानयगु लायँ छखयू पाखयू जक, देकोचा (ख्वप कलेजया गाडी त दिकीगुथाय), कमल विनायक सरस्वती विद्यागृहया चौरया पार्किङ्ग,

च्याम्हासिंग निसें पलिखेलया लायँ छखयू पाखयू जक, महेश्वरी कासा छ्यः, परोपकार, हनुमानघाट, भेलुखेल, ल्योसिंछ्यः, राममन्दिर खुसी सी, बाराही खुसी सीया लायँ व भार्वाचो बसपार्क याडः हिं खुथायू पार्किङ्ग तयूगु खौं क्वः छयूगु दः ।

नपां २०८० या सापारु शान्तिपूर्ण, मर्यादित व सुरक्षितकाथं क्वचायूकेता भाद्र १३ निसें २० गतेतक क्यनिगु परम्परागत व आधुनिक विधाया ल्य ज्या याइथायू मःकथां शान्ति सुरक्षायया व्यवस्था यायूगु खौं नं क्वःजित ।

गुन्हिपुन्ही सापारु खुन्हुं २०८० भाद्र १४ गते चाहिङकिगु फुक्क लाँपुई व वडाया परम्परागत व आधुनिक विधाया ल्यज्या याइथायू मःकाथं प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्र तयूगु नपां उगु फुक्क थासयू मः काथं सुचुकुचु याड तं च्वनयूगु खौं नं क्वःछित ।

नायो भाजु बिजुक्छें जु जनज्योति साफू कुथि

हिंङ्गू राष्ट्रिय पुस्तकालय दिवसया लसताय नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) जुं ख्वप नगरपालिकापाखं चायूकः तः गु जनज्योति साफू कुथि भाद्र १५ गते भायो स्वयो दिसे साफू कुथि अर्भ बांलाकयूता रचनात्मक सुभावनं बियो दिल ।

जात्रामय रक्वप दे

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति, उपप्रमुख रजनी जोशी, प्रमुख जिल्ला अधिकारी खगेन्द्र प्रसाद रिजाल, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजय कुमार शर्मा नपां वडाध्यक्षपुं भाद्र १५ गते ख्वपयया सापारु पर्व स्वयो दिल ।

समाज विकासय् ब्वनयकुथिया भूमिका-अन्तरक्रिया

भाद्र १५ गते

हिंखुकू राष्ट्रिय पुस्तकालय दिवसया लसताय ख्वप नगरपालिकां साफू कुथिसं जूगु थी थी ज्या इवः व साफूकुथि मद्यकः मगा धाय्गु खाँ थुइके बियगु तातुडः प्रवचन ज्या इवः यात ।

‘समाज विकासमा पुस्तकालयको भूमिका’ विषयसं ग्वसः ग्वगु उगु ज्या इवः सं मू पाहाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीयां नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छेँ (रोहित) जुं अन्तर्राष्ट्रिय स्तर व नेपः या पुलांगु साफू कुथिया विशेषताया खाँ काडः दिसे ब्वनामिपिनिगु मन त्याकः ज्यासानय्गु हे साफूकुथि तःलागु खः धायो दिल ।

वडाय् वडाय् विस्कं विस्कं बिशेषता दःगु साफूकुथिया दय्के मःगुलि बः बियो दिसे वयकलं पुस्तकालयकःमिपुं अध्ययनशील व न्हँ न्हँगु साफूया बारे सः स्यूपुं जुयमः धायोदिल ।

साफूकुथिं ब्वनामिपिनिगु दथ्वी ई काथंया छलफल व अन्तरक्रियात न्ह्याकय् मः धायोदिसे वयकलं पुँजीवादी समाजय् समाजवादी बिचः न्ह्याकयता नं साफूकुथिं तहांगु ग्वाहाली याइगु खाँ काडः दिल । साफूकुथिं न्हँगु पुस्ताया सेवा याय्ता व अमिगु बौद्धिकस्तर च्वजायकेता तःहांगु लाहा दैगुलिं नगर दुनयया सामुदायिक साफूकुथिं च्वजायकेगुलि नगरपालिकां विशेष बिचः याय्मः धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं जनज्योति पुस्तकालय ई- लाइब्रेरी काथं न्ह्याकसेलिं ख्वपया ब्वनामिपिन्ता येँ वानय् मःगु बाध्यता मद्य धुंकुगु खाँ ब्याकसे ब्वनामिपिन्ता ब्वनय्मः धाय्गु संस्कृति च्वजायकेता साफू कुथि दय्केगु आर्थिक ग्वाहावी व व्यवस्थापनय् नगरपालिकां बः याड वयो च्वंगु खाँ ब्याकः दिल । सामान्य मनूता महान दय्केता साफूकुथिया तःहांगु लाहा दैगु खाँ ब्याकसे वयकलं समाजय् ह्युपा ह्युता अध्ययन अनुसन्धान मद्यक मगा धायोदिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं जनज्योति पुस्तकालयता सुविधां जःगु साफूकुथिकाथं हल्ल्याडः यंकः राष्ट्रियस्तरया साफूकुथिति ग्यंकः च्वजायकेगु नगरपालिकाया तातुना खः धायो दिल ।

अथेहे उपप्रमुख रजनी जोशी साफूकुथिता छलफल व अन्तरक्रिया याय्गुथाय् काथं हल्ल्याय् मःगु खाँ ब्याकसे साफू समाजया न्हय्क खः नपां थुकिं नागरिकपिनिगु बौद्धिकस्तर च्वजायकेता बांलागु लाहा दैगु खाँ ब्याकः दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजयकुमार शर्मा ब्वनयकुथि अध्ययनस्थल जक मखुसे स्रोत केन्द्र नं धायोदिसे साफूकुथि मरुगु समाजया अर्थ मरु धायोदिल ।

ज्या इवःसं जनज्योति पुस्तकालयया शाखा अधिकृत भूपाल मूलं साफूकुथि समाज व राष्ट्रया न्हय्क खः धायोदिसे शिक्षण सिकाइया ज्याखय् साफूता छ्यलय्गु बानी विकास याइगुलिं साफू कुथिया तहांगु महत्व नपां मद्यक मगागु धायोदिल ।

जनज्योति पुस्तकालयया अःतकया मुख्य उपलब्धी नपां प्रगति विवरण पिब्वयो दिसे वयकलं जनज्योति पुस्तकालयसं अः १,४५० म्हा दुजः पुं दःगु खाँ साफूकुथिया साफू व थी थी पौ (पत्रिका) ब्वनिपुं पाठकपुं १०,८४६ म्हा दःगु खाँ ब्याकः दिल ।

ज्या इवः सं प्रगति पुस्तकालयमा रबिन्द्र प्रसाद कुसी, सहिद राजकुमार स्मृति पुस्तकालय व्यासीया कृष्ण प्रसाद सुवाल, ख्वप इञ्जिनियरिङ कलेज लिबालीया जसतारा कोजु, वागीश्वरी मा.वि. च्याम्हासिंहया रत्न शोभा फैजु पिसं साफूकुथिया थी थी ज्या इवःत काडः दिसे नगरया सार्वजनिक साफूकुथिया उपलब्धी व चुनौतिया खाँ काडः दिलसा वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्व नं न्वचु तयो द्युगु खः । वनं हाँ प्रमुख अतिथि विजुक्छेँ जुं साफूकुथि स्वयो रचनात्मक सुभावाव वियो दिल ।

का. रोहित नपां कर्णाली प्रदेशया प्रमुख नपालः भाल

भाद्र १५ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) नपां कर्णाली प्रदेशया प्रमुख तिलक परियारं नपा लाडः दिल ।

उगु इवलय नायो भाजु बिजुक्छे जुं खप नगरपालिकां पार्टी नीतिता व्यवहार्य छ्यल वयो च्वंगु खौं ब्याकसे शिक्षा,

स्वास्थ्य व सम्पदा ल्यंकः स्वाकः तयता ब्वस्यलागु ज्या याडः च्वंगु खौं कुल दिसे में मेगु पालिकां नं थःथःगु लागाय् हछ्याड यंक्य फःसा जनताता फाइदा जुडुगु खौं ब्याकः दिल ।

प्रदेश प्रमुख परियारं खप नगरपालिकां याडः च्वंगु ज्या खं थःपिन्ता बांलागु लिचवः लागु खौं ब्याकसे खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं पार्टी नीति व निर्देशनय् खपय् समाजवादया आधारत दयकच्वंगु दः धायो दिल ।

वयकलं स्थानीय तह निसें केन्द्रतक कम्युनिस्ट पार्टीया अपलं दुजःपुं त्याकः वसां कम्युनिस्ट सिद्धान्त व विचः काथं ज्या जुय मफः धायो दिल ।

नपालायगु इवलय नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजय कुमार शर्मा पुं नं भःगु खः ।

नगरप्रमुख प्रजापति जुं प्रदेश प्रमुख परियारता म्हवय्खा इयो व खप नगरपालिकाया पिथनात उपहारकाथं लः ल्हाड बिल ।

प्रदेश प्रमुख परियारं खपया लायकु, तः माही च्वंगु सम्पदात स्वयो दिसे खप नगरपालिकां न्ह्याकः तःगु खप अस्पताल नं स्वयो दिल ।

उपप्रमुख जोशी सांस्कृतिक ब्वज्या स्वःभाल

भाद्र १६ गते

खप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी खप नगरपालिकां ग्वसःग्वगु सांस्कृतिक विधायी ल्यज्या याय्ता गुन्धिपुन्ही, सापारु निसें कृष्णाष्टमी तक याडुगु ल्यज्याया थासय् खप नगरपालिका वडा नं ३ नासमनाय् भायो दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं ६ भोलाछे व वडा नं ९ दतात्रय नं उगु ल्यज्या पुचः च्वड आधुनिक व परम्परागत प्याखंत ल्यज्या याडः च्वंगु खः। थुगु इलय थी थी परम्परागत व आधुनिक प्याखंत क्यंगु स्वयो दिल ।

दाच्छिया लिफः स्वयंगु ज्या इवः

भाद्र १६ गते

जिल्ला समन्वय समितिया ग्वसालय जूगु आ.व. २०७९/८० ख्य न्ह्याक विकास निर्माण व सेवा प्रवाह सम्बन्धी दाच्छिया लिफः स्वयंगु ज्या इवः खप नगरपालिका पाखं प्रस्तुतीकरण याडः दिसे प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजय कुमार शर्मा ।

ख्वपय सांस्कृतिक विधाया ल्य:ज्या

भाद्र १८ गते

कला व संस्कृतिया नगरी काथं म्हासिद्धका पिब्वयो वयो च्वंगु ख्वपय भाद्र १६ गते निसें गुन्हिपुन्ही २०८० सापारूसं क्यनिगु परम्परागत व आधुनिक सांस्कृतिक विधाया ल्यज्या जुयो च्वंगु जुल । दायें दँ सं ख्वप नगरपालिकां थथे ल्यज्या याडः वगुलि थुगुसी भाद्र १६ गते निसें २० गतेतक क्यनिगु फाकं दली, गाईचा, लुसी, देवी, भैल, हुलाप्याखं, लाहुरे, दैत्य, भालु, नागाचा, हनुमान, सायँ-सामिचा, बाखं म्ये (गीतिनाटक), ध्याचु, मथु, कवांचा, जङ्गली, झ्याउरी ख्या, लाखे, माक, कलौली, खिचा, में, म्हवयखा व ख्याल त क्यंगु खः ।

ख्वप नगरपालिकां गुन्हिपुन्ही सापारुबलय् क्यनिगु घिताङ्गिसी व परम्परागत अलय आधुनिक विधाया सांस्कृतिक प्रस्तुतिया ल्यज्यायासे तः लागु पुचःता अलय् प्याखं म्वः पिन्ता नगद सिरपा बियगु व्यवस्था दः । उकि देवी प्याखं व भैल प्याखनय् न्हाप लापिन्ता पीद्वतका, ल्यूता स्वीडाद्वतका व ल्यू याल्यु लापिन्ता स्वीद्वतका,

हपा व दुथ्याकः ढवति कःपिन्ता नीद्व नीद्व तका नं बिड्गु बन्दोबस्त दः ।

अथेहे नागाचा प्याखं, लाखे, नतवचया, मथु, कलौली, भालु, जङ्गली प्याखं खय् न्हाप लापिन्ता हिन्हयद्वतका ल्यूलापिन्ता हिंप्पद्व, ल्यूया ल्यूलापिन्ता हिद्व व हपाता न्हयद्वतकाया व्यवस्था दःगु खःसा छधाप्याखं, गीति नाटक, ख्याल, विधाखय् न्हाप लापिन्ता नीन्यद्व ल्यू लापिन्ता हिं न्हयद्व अलय् ल्यू या ल्यू लापिन्ता हिं स्वद्व व हपाःता हिं छद्व, अथेहे खिचा, ख्या, कवांचा प्याखनय् न्हाप लापिन्ता हिंस्वद्व, ल्यूता हिंछद्व, ल्यूयाल्यूता गुद्व व हपाता खुद्व तका दां बिड्गु खःसा घिंताड- गिसी खय् न्हापता नीन्यद्व, ल्यूता हिन्हयद्व ल्यूया ल्यूता हिं न्यद्व व नेगू हपा लापिन्ता हिद्व-हिद्वतका बिड्गु व्यवस्था दः । अथेहे झ्याउरे प्याखनय् न्हाप ता हिंछद्व, ल्यूता गुद्व व ल्यूया ल्यूता न्हयद्व तका सिरपाया व्यवस्था दः ।

विशेष पुरस्कार पाखय् हनुमान, म्हवयखा, किजापूजा, कपायँ फेनय्गु, सलौं, डा, गरुड, दैत्य व झ्याँझ्याँ प्याखंखय् न्हापं लापिन्ता हिंस्वद्व व ल्यू लापिन्ता हिंछद्व ताका दां सिरपा काथं लः ल्हाई । घिंतांगिसी, आधुनिक व परम्परागत विधाय् च्वजःपुं मिसा कलाकारता डाद्व, मचा प्याखं म्व ता डाद्व, आधुनिक विधापाखय् च्वःजःम्हा निर्देशकता डाद्व अथेहे च्वमिता डाद्व नगद, सिरपाया व्यवस्था दः ।

परम्परागत व आधुनिक सांस्कृतिक विधापाखय् पोशाक अभिनय, ताल, बाजा, अनुशासन, कलाकार, गण, चाहयूगु ई काथं थी थी विषयसं ५ निसें २५ मिनेट तक ई बियो प्याखंया ल्य ज्या याडः सच्छी ल्याखय् दकलय अपः ल्या हः, पिन्ता सिरपा बियगु व्यवस्था दः ।

अभिमुरखीकरण ज्या

भवः

भाद्र १७ गते

नेपःया सरकार स्वास्थ्य व जनसंख्या मन्त्रालय, राष्ट्रिय क्षयरोग नियन्त्रण केन्द्रया ग्वसालय पालिका स्तरीय क्षयरोग, एच.आइ.भी. व मलेरिया ज्याइवः सम्बन्धी छन्हूया अभिमुरखीकरण ज्या इवः जुल ।

न्ह्यलुवा कार्यकर्तापाखं न्हंगु पुस्तां सय्केमः

भाद्र २० गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया न्ह्यलुवा कार्यकर्ता पाखं वयकपिनिगु अनुभव न्यडः हज्याय् मः धायोदिल ।

खप नगरपालिका वडा नं १ या गवसालय जूगु न्ह्यलुवा कार्यकर्ता तय्गु भेलाता सम्बोधन यासे प्रमुख प्रजापति जुं पार्टीया न्ह्यलुवा कार्यकर्तापिसं उब्लेया ई नपां भेलय पुडः शोषक वर्गया विरुद्धय ल्वात । जेल-नेल व भूमिगत, प्रवास जीवन बितय याडः दयकगु जगय अःभ्नी दाडः ज्या साडः च्वडा । वयकलं खप दे थौया अवस्थाय् न्ह्यलुवा कार्यकर्तापिनिगु तहांगु लाहा दः धायो

निरीक्षण

खप नगरपालिका वडा नं १० य् दाडः च्वंगु आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रया ढलान ज्या क्वचाल ।

दिल । वयकलं खप दे, या विकासता 'भक्तपुर मोडेल' धाधां सकलिं स्वःवयो च्वंगु इलय खप जिल्लां त्याकः वांम्हा छम्हा सांसदं खपया विकास मखांगुलि भुन्दु थजम्हाखः धायोदिल ।

वयकलं गुलिं जनप्रतिनिधिपिसं थःगु पालिकाता स्मार्ट सिटी दय्केगु दक : हः जूगु खाँ ब्याकसे योजनाबद्ध सहरीकरण, यातायात बांलागु, शिक्षाया व्यवस्था अपलं चकांगु थाय्त्, भिंगु बांलागु स्वास्थ्य उपचार व बांलागु शिक्षाया व्यवस्था दःगु नपां यचुगु, शुद्ध त्वनय्गु नाः, बिजुली, बैंक नपां वित्तीय संस्थाया व्यवस्थित बन्दोबस्त व शुद्ध हावापानी दःगु सहर गना फुक्क विद्युतीय सुविधां जाई वहे स्मार्ट सिटी खः । व सर्वसाधारण जनताता अःसम्भव मरु । भ्नी फुक्क मिलय जुयो च्वनय् फैगु 'आदर्श खप दे' दय्केगु भ्नीगु तातुना खः धायोदिल ।

खप नगरपालिकां जनताया दश्वी निर्वाचनया इलय ब्यगु बचकाथं शिक्षा, स्वास्थ्य उपचार, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु, थजगु जनताता मदयक मगागु ज्या साडः वयो च्वंगु खाँ ब्याक दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं १ या वडाध्यक्ष श्याम कृष्ण खत्रीया सभा नायोलय् जुगु उगु न्ह्यलुवा कार्यकर्ता पुं लक्ष्मी भक्त खत्री, लक्ष्मीनारायण खत्री व कृष्ण बहादुर दुगुजुं न्हा न्हा पार्टी यागु किसान आन्दोलनया बारे थःथःगु अनुभवत काडः दिल ।

छलफल

खप नगरपालिकाया उप-प्रमुख रजनी जोशी नपां भैरव सांस्कृतिक संरक्षण समितिया पदाधिकारीपुं नपां छलफल याडः दिल । उगु ज्या इवः सं वयकयाता उपहार नं लःल्हाड दिल ।

इतिहास, भूगोल ब्वनय्ता घ्वासा वियमः

भाद्र २० गते

संस्थागत विद्यालय संघ (इसान) ख्वप या ग्वसालय सामाजिक विषयया तालिमया मू पाहाँ ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं सामाजिक अध्ययन, शिक्षणविधि व मूल्यांकनया लिधंसाथ शिक्षण-प्रशिक्षण कार्यशाला गोष्ठी बांलागु ज्या खः धायोदिसे छम्हा छम्हा ब्वनामिपिन्ता स्थानीय, राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय इतिहास व भूगोल खाँ मकासैं मगा धायोदिल ।

इतिहास व भूगोल थजगु मब्वसैं मगागु विषय ब्वनिपुं ब्वनामिपुं तस्कं म्ह्वचा जूगुलिं लिपा उगु विषयया जनशक्ति मता

जक धाय म्वायकेता ख्वप नगरपालिकां उगु विषय कायो ब्वनिपुं सकल नगर बासी ब्वनामिपिन्ता विद्यावारिधि तक फुक्क छात्रवृत्तिया व्यवस्था याडः तयागु खाँ काडः दिल ।

सामाजिक विषय ब्वकिपुं शिक्षकपुं देया समसामायिक

राजनीतिया ज्ञान दःपुं जुयमः धायोदिसे वयकलं सरकारया गलत नीतिं याडः अःचव्य थ्यंकया शिक्षा काय्ता दायँ एक लाख स्वयो अपः ब्वनामिपुं विदेश्य् वाडः च्वंगु ल्या काडः दिसे श्रम स्वीकृति कायो ८ लाख युवात विदेश्य् वाडः च्वंगु खाँ काडः दिल । उकीं छम्हा छम्हा ब्वनामिपिन्ता थःगु तुतिख्य् दानय् मः धाय्गु शिक्षा वियमः अलय थगु हे देश्य थःगु ज्ञान सीप छ्यलय्मः धायोदिल ।

राजनीतिक दलया अर्थ अराजक भीडमखुधायोदिसे सिद्धान्त व बिच तः ज्वड, अनुशासित जुयो वानिगु जुयमःगुली अःया केन्द्रीय व सरकार न्ह्याकः च्वंपुं छुं नं बिचः व सिद्धान्तं मखुसैं हुल मुलं न्ह्याक च्वंगु सियदः धायो दिल ।

दे न्ह्याकिपुं राजनीतिक दल व नेता बांलासा जनतां शिक्षा, स्वास्थ्य नपां देश्य हे ज्या दैगुलिं दे हज्याकय् फँगु खाँ चीन व क्यूबा थजगु समाजवादी देशं क्यडः च्वंगु दः धायोदिल ।

संस्थागत विद्यालय संघ नेपाल (इसान) या नायो भाजु प्रेमजन थापा श्रेष्ठ सामाजिक विषय देया महत्वपूर्ण विषय जूगुलिं प्राकृतिक स्रोतत लिपाता मस्यनिगु काथं छ्यय्के मःगु खाँ ब्याकः दिलसा ख्वप नगरपालिका वडा नं ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां जुं सामाजिक शिक्षा ब्वकिगु शिक्षक-शिक्षिकापिसं राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय खाँ थुइकः ब्वंकय् मः धायोदिल ।

प्राइम एकेडेमीया कर्ण बहादुर प्रजापतिं नं न्वचु तयो द्यूगु उगु प्रशिक्षण ज्या इवः सं ईसान भक्तपुर जिल्लाया सामाजिक शिक्षा ब्वकिपु शिक्षक शिक्षिकापुं भःगु खः ।

किपा च्वज्याया धिं धिं बल्ला

भाद्र २८ गते

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय जुगु ५७ कगू अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता दिवसया लसताय 'हाम्रो कला, संस्कृति र सम्पदा' विषयसं नगरस्तरीय अन्तरविद्यालय किपा च्वज्याया धिं धिं बल्ला नं जुल ।

उगु धिंधिं बल्ला ख्वपया लाय्कुलि जूगु खःसा ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नं भायो स्वयो द्यूलि ३३ गू ब्वनय् कुथिया १७२ म्हा ब्वनामिपुं दुतिंगु दः ।

समाजता ह्दाय तयो ज्या सानय् मः

भाद्र २३ गते

ख्वप नगरपालिका वडा नं ५ छिकोडः समूह पाखं भ्वैतय् ग्वसः ग्वगु ज्या भ्वः सं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वप नगरपालिकां फुक्क ल्यासे ल्याम्होपिन्ता छगू नं छगू कासाय्

दुथ्याकेगु तातुडः कासाखय् बःबिसे स्वस्थया लागिं शारीरिक व्यायाम मः धायो दिल्ल ।

नेगू प्यंगू सहकारी ठगी धन्दायाडः सहकारी सिद्धान्तया अखः ज्या याडःवयो च्वंगु खॉय सचेत यासे समाजय भिं ज्या याइपिन्ता जक समाजं भिंपुं धाइगु खॉ ब्याकसे चुनावय् वियागु बचं काथं ज्या याडः शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु, सुचुकुचुया ज्या न्ह्याकःचवडागु खॉ ब्याकः दिल ।

५ नं वडाया वडाध्यक्ष योगेन्द्रमान बिजुकुछं जुं 'छिकोडः कासाय् वडावासीपुं मन ह्वय्कः ब्वति कःगुलि लयता प्वकसे वडा पाखं मःगु ग्वाहाली याय् धायो दिल ।

वडा नं १ या वडाध्यक्ष श्यामकृष्ण खत्री जुं मनू जुयो कासाया महत्व थुय्मः धाय्गु खॉ काडः दिल ।

छिकोड स्यनामि निर्मला लिबीया सभा नकिलय् जूगु उगु ज्या भ्वः सं नेक्रामसंघया कमल मैयौ सुवालं फुक्क नागरिक पिसं भिंगु ज्या याडः सभ्य समाज निःस्वानय्ता बःयाडः दिल ।

क्षमता अभिवृद्धि तालिम

भाद्र २४ गते

सिद्धि गणेश बचत व ऋण सहकारी संस्थाया ग्वसालय व नेपस्कूनया प्राविधिक ग्वाहालीखय् प्यन्ह्या सञ्चालक समिति, लेखा सुपरीवेक्षण व विभागीय प्रमुख क्षमता अभिवृद्धि तालिम आइतवार व्वचाल ।

उगु ज्या भ्वःसं ख्वप नगरपालिकाया उप-प्रमुख रजनी जोशी क्षमता अभिवृद्धि तालिमं सञ्चालक पिकय् न्हंगु ऊर्जा दैगु खॉ ब्याकसे देया ब्वस्य लागू सहकारी जुयो देशां देखिता निर्देश याय् मः धायो दिल ।

अपलं सहकारी विसे वांगु खॉ ब्याकसे थजगु विषय अपलं छलफल याडः हज्याय् मःगु, सहकारीया लागां नं ख्वप देता म्हासिद्धके

बिय मःगु खॉ ब्याकसे ख्वप नगरपालिकां सांस्कृतिक आदान-प्रदानया ज्या याडः च्वंगु खॉ काडः दिल ।

नेपस्कूनया प्रतिनिधि नपां प्रशिक्षक कोमल राज अधिकारी सहकारीया अःया पहः तस्कं ग्यापुसे च्वडः वगु खॉ कुल दिसे थूकिता ल्यंकःम्वाकः तय्ता सञ्चालकपुं सक्षम मजूसें मगा धायो दिल ।

पाहाँ जोशी जुं तालिमय व्वतिकःपिन्ता दसिपौ लः ल्हाडः द्यगु खःसा न्वकु विष्णु राम दुमरु, संस्थाया नायो रुद्र नारायण लाखा, लेखा सुपरीवेक्षण समितिया कजि रामप्रसाद लाखाजुं नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

इसानया फुटसल कासा न्ह्यात

भाद्र २५ गते

संस्थागत विद्यालय संघ नेपाल (इसान) या ग्वसालय 'बालबालिकामा लगानी सुनिश्चित भविष्यको लगानी' धाय्गु मू नारा ज्वडः राष्ट्रिय बाल दिवस २०८० या लसताय सोमवार न्ह्यगू तगितकया ब्वनामि कासामिपिनिगु फुटसल च्याम्पियनसिप ज्या भूवःसं मू पाहाँ ख्वप नगरपालिकाया उप-प्रमुख रजनी जोशी न्वचु तयो दिसे ख्वप नगरपालिकां कासाता हृदायतयो नगरया नीस्वंगू खुल्ला थासय् व्यायाम शाला तयो नगरवासीपिन्ता ग्वाहाली याडः च्वंगु खॉ ब्याकसे मिसा मस्तयता आत्मरक्षाया तालिम, वडागत रुपं छिकोड शारीरिक अभ्यास, दायं दायं पतिकं अन्तर नगर धिंधि बल्ला कासा, ब्वनय् कुथि ब्यागु कासाया धिंधिबल्ला, खुगू कासाया तालिम बियो वयो च्वंगु खॉ ब्याक दिल नपां ब्वति कःपुं कासामिपुं नैतिकता व अनुशासनय् च्वडः म्हेतयता निर्देश याडः दिल ।

इसानया केन्द्रीय नायो भाजु प्रेमजन थापा श्रेष्ठ ब्वनामिपिसं थःगु ज्ञान व सीप छ्यलः बौद्धिक क्षमता च्वजायक यंकथे शारीरिक काथं तन्दुरुस्त जुयता कासा मः, शरीर स्वस्थ जूसा दिमागनं स्वस्थ

जुइ धायो दिल ।

सूर्यदीप स्कूलया प्रिन्सिपल लक्ष्मीप्रसाद प्रजापति जुं लसकुस न्वचु तयो द्युगु उगु ज्या भूवःया सभानायो नपां ख्वप जिल्लाया नायो कृष्ण राम त्यानाबासुं ५ निसें ७ गू तगिया हिंखुगू ब्वनय् कुथिया १६० म्हा कासामि पुं ब्वतिकःगु खॉ ब्याकगु खः ।

मू पाहाँ जोशी जुं रेफ्री पासाड तामाडता फुटसलया भतिंगवारा व सिठी लः ल्हाड कासाया औपचारिक उलेज्या याडः द्युगु खः ।

सुखेतया गा.पा. अध्यक्ष ख्वप नगरपालिकाय्

भाद्र २५ गते

ख्वप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी नपां सुखेतया चिड्गाड गाउँपालिकाया अध्यक्ष बोधविक्रम जिसिं नपालाड नेगू नगरपालिकां याडः च्वंगु शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, विकास निर्माणया खायं खँल्हाबल्हा जुल ।

उप प्रमुख जोशी अध्यक्ष जिसी जू याता तका तपुली व खादा क्वखायक लसकुस याडः दिसे ख्वप नगरपालिकां शैक्षिक लागाय् यागु लगानीं देशां देखिया ब्वनामिपुं च्वय थ्यंकया शिक्षा दांकः भिकः बांलाकः काय् दःगु खॉ ब्याकसे ख्वपया म्हासिडका

ल्यंकः, म्वाक : तयता सम्पदा व संस्कृतिता नपां नपां ह्छ्याड यंकः च्वडागु नपां पर्यटकपुं छकः मवसें मगाउनु थाय गन्तव्यस्थल काथं हज्याकयता थी थी ज्या भूवःत ह्छ्याडः वयो च्वंगु खॉ ब्याकः दिल ।

अध्यक्ष जिसी जुं चिड्गाड गाउँपालिका सुखेत जिल्लाया उत्तर पूर्व पाखय् लागु पशुपालन व कृषिता च्वजायकः यंकय् फःगु गाउँपालिका खः धायोदिसे खुगू वडाय् ब्वथलः तः गु थुगु गा. पा. या दाच्छिया आम्दानी ११ लाख तका दः धायो दिल ।

४१ गू ब्वनय् कुथि दःगु उगु गाउँ पालिकाय् डाड्ठ स्वयो अपः ब्वनामिपुं ब्वडः च्वंगु थुकिता विकटतां सुगमताय् ह्यगु कुतः जुयो च्वंगु खॉ काडः दिसे वयकलं ख्वप नगरपालिकां याडः च्वंगु ज्यात तस्कं ब्वस्यलागु नपां सय्के लाइकगुलिं थाना स्वःवयागु खॉ काडः : दिल ।

उपप्रमुख जोशी अध्यक्ष जोशीता ख्वपया लोकहवागु म्हवय्खा भ्यो व ख्वप नगरपालिकाया पिथनात उपहार काथं लः ल्हाडः दिल । उगु भूवल्य ख्वप नगरपालिकाया प्रशासकीय अधिकृत विजयकुमार शर्मा नं भःगु खः ।

नी स्वदा लिपा डाय्कगु ऐतिहासिक वाघ भैरव जात्रा

ख्वपया धिंतांगिसीया थःगु हे बिस्कं पहःदः। पुर्खा त्वःत तकगु अमूर्त सम्पति थुगु धिंतांगिसी थुगुसी ख्वपय जक मखु पोखराय् नी स्वदा लिपा डाय्कगु ऐतिहासिक वाघ भैरव जात्रा सं ख्वप नगरपालिका पाखं धिंतांगिसी यंकगु जुल ।

उगु धिंतांगिसी सातिखुनं बन्दिपुरय् नं क्यंगु जुल । ख्वप नगरपालिकाया उपमेयर रजनी जोशी जु याता बन्दीपुर गाउँ पालिकाय् लसकुस नं यागु जुल ।

वडा नं ६ भोलाछैँ पिब्वगु सांस्कृतिक विधा

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय सांस्कृतिक विधात ल्यंकः म्वाकः तयूता गुन्हिपुन्ही सापारुनिसं कृष्णाष्टमीतक पिब्वइगु आधुनिक व परम्परागत सांस्कृतिक विधात ल्यज्या यागु थाय् मध्ये ख्वप नगरपालिका वडा नं ६ भोलाछैँ पिब्वगु सांस्कृतिक विधात २०८० भाद्र १७ गते ।

ल्य ज्या यागु थाय्

दाय्ँ दाय्ँ पतिं सापारु बलय् याइ वयो च्चंगु परम्परागत व आधुनिक प्यारुसं विधासं ख्वप नगरपालिकाया ल्यःज्या यागु थासय् कायो स्वयो दिसे उप प्रमुख रजनी जोशी जु नपां ल्यः ज्यामि पुं (नासमना)

नीदा पुलांगु गाडी चलय मयाकय् मज्यु

भाद्र ५ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नीदा पुलांगु गाडी त चलय याकय् मबियगु नीति गाडी कम्पनी व एजेन्टपिन्ता प्वाथांकयगु जुइगुलिं उकिया विरोध याडः दिल ।

सङ्घीय राजधानी सहरी क्षेत्र सार्वजनिक यातायात परिषदया विहिवार च्वंगु न्हापांगु बैठकय वयकलं नेपालय गाडी दय्किगु छुं छगू कारखाना व उकिया पाटपुजा दय्किगु व कच्चा पदार्थ नपां मरुगुलिं भ्नीगु देशय नीदा पुलांगु गाडीत वाय् यंकय्मः सा ख्वाख्चा मूलं मियमालिगु, अलय देया खरबौतका धेवा विदेशय वानी । गुकिं विदेशी गाडी दय्किगु कम्पनी व उकिया दलालपिन्ता तःमि याय्गु बाहेक मेगु छुं मज्जीगुलिं आपत्ति प्वंकः दिल ।

वयकलं दायँ ३ खर्ब स्वयो अपः धेवा इन्धन न्याय्ता विदेशय वानिगु खाँ कुलदिसे विद्युतीय गाडी चलय याकय् फःसा दायँ खरबौ तका ब्यापर घाटा म्हवचा याय् फौगु खाँ ब्याकसे सडक दुर्घटनाजक दायँ इल्लं मनूत सीडः च्वंगु खाँ कुल दिसे यत्थें लौदयकिपुं ठेकदारपिन्ता कारवाही याय् फःसा लौभिकः दय्क दुर्घटना म्हवचा जुई धायोदिल ।

यातायातया बांलागु व्यवस्था याय्ता तःतः ग्वगु साभा बसत अपलं चलय याकय् मःगु उकिता नियमित व्यवस्थित याय् फःसा मोटरसाइकल व चिच्या ग्वगु कार त म्हवँजक चलय याई धायोदिल ।

यल महानगरपालिकाया प्रमुख चिरिबाबु महर्जनं सङ्घीय राजधानी शहरी क्षेत्र सार्वजनिक यातायात ऐन २०७९ लागु जुय धुंकांनिं थ्वनंलि सहरी सार्वजनिक यातायात नपां स्वापु दः गु विषय सं राज्यया छुं नं निकायं न्हँगु निपं काय् न्हयो परिषद नपां मिलय जुयो जक फुक्कासिता पौ च्वयमः धायो दिल ।

यँ महानगरपालिकाया प्रमुख बालेन्द्र शाहया नायोसुइ च्वंगु बैठकं नेपःया सरकारं सार्वजनिक यातायातया लागिं छखय् लिइकगु धेवा थ्वनंलिपा परिषदया कोषय मुनय्ता इनाप याय्गु, वागमती प्रदेश व स्थानीय तहता कोषय ग्वाहाली याय्ता इनाप याय्गु, नेपः या सरकारं दय्किगु नियमावलीया खायँ परिषदयाय्के नं बिचः काय्ता पौ च्वयगु, नपां स्व निगःया सार्वजनिक यातायात ब्यवस्थापन याय्ता प्राविधिक तयारी नपां मेगु बैठकय पेश याय्गु खाँ क्वःछित ।

बैठकं ऐनया ब्यवस्था काथं दुजः पुं मनोनयन याय्गु, कार्यालय भवन सञ्चालन यँ महानगरपालिकां भवनया ब्यवस्था याय्गु खाँ नं क्वःछित ।

संघीय राजधानी सहरी क्षेत्र सार्वजनिक यातायात परिषदय यँ महानगरपालिकाया प्रमुखया नायोसुई यल महानगरपालिका व ख्वपं नगरपालिकाया प्रमुख दुजः जुइगु नपां स्वनिगःया मेमेगु नगरपालिकाया प्रमुख व उप प्रमुख मध्ये क्वःछिम्हा दुजः जुइगु ब्यवस्था दः । प्राधिकरणया ज्या पा न्हयाकयगु, स्वयगु नपां ब्यवस्थापनया लागिं निःस्वांगु परिषदय सडक विभागया महानिर्देशक, यातायात विभागया महानिर्देशक, वागमती प्रदेशया यातायात स्वइम्हा छ्याञ्जे पुं दुजः जुइगु ब्यवस्था दः ।

सहरी क्षेत्र सार्वजनिक यातायात (व्यवस्थापन) प्राधिकरण ऐन २०७९ या दफा (५) चं प्राधिकरणया ज्या, सार्वजनिक यातायातया नीति, अल्पकालीन व लिपा थ्यंकया दीर्घकालीन योजना दय्केगु, सार्वजनिक यातायातया ब्यवस्था, याय्गु एकीकृत यातायातया ब्यवस्था याय्गु, नगदविहीन विद्युतीय टीकटया ढाँचा दय्केगु, मोटरदिकय्गु ब्यवस्थात न्हिथाड तःगु दः ।

नेपःया सरकारया सम्पति एनजिओता मबियगु

भाद्र २८ गते

स्वास्थ्य व जनसंख्या मन्त्री मोहन बहादुर बस्नेतं ख्वप देता स्वास्थ्य लागाया दकल्य च्वः जःगु थाय् दय्केगु सरकारया तातुना दःगु खाँ ब्याकसे भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया व्यवस्थापन नपां सेवा तानयगु विषयसं मन्त्रालयया ध्यानाकर्षण जूगु खाँ काडः दिल ।

भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल विकास समिति गठन आदेश परिमार्जन यायगु विषयसं स्वास्थ्य मन्त्रालयया ग्वसालय जुगु ज्या इवःसं न्वचु तयो दिसे वयकलं अस्पतालया व्यवस्थापन पक्षता ल्हवडः हज्यायगु सरकारया तातुना दःगु विचःप्वंकः दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल नेपः या सरकारं निःस्वांगु अस्पताल जूगुलिं सरकारी अस्पतालता नेपाल अर्बुद रोग निवारण संस्थां थःगु निजी थें याडः न्ह्याकगु अपलं अनियमितता यागुलिं नगरपालिकां अक्रिता ल्यंकः म्वाकः तयमःगु अवस्था वगु खाँ कुल दिसे नेपः या सरकारं गठन आदेश काथं सरकारया स्वामित्वय हःगुलिं लयता प्वंकसे वयकलं अस्पताल विकास समिति नगर प्रमुखया नायो सुई निःस्वांसा जनताता बांलाक सेवा विय फै धायो दिल ।

वयकलं छुं काथं हे नेपःया सरकारया सम्पति गैरसरकारी संस्था (एनजिओ) यायगु याकय् मखु धायोदिल । भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालय् थ्वनं हाँ जुगु आर्थिक अनियमितता व भ्रष्टाचार पानयता ख्वप नगरपालिकां तःक हे कुतः यागु खाँ कुलः दिसे वयकलं अःनं नगरपालिकां आर्थिक अनियमितता या खायँ सचेत यायां वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे वयकलं उब्लेया ख्वप नगरपालिकां भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया भौतिक पूर्वाधार दय्केता ५ रोपनी ४ आना जग्गा बियो मेमेगु अपलं आर्थिक ग्वाहाली यागु खाँ ब्याकः दिल ।

भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालय गरीब जनतां अःपुक स्वास्थ्य उपचार कायो च्वंगु खाँ ब्याकसे नगर प्रमुख प्रजापति जुं ख्वप

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख नपां ब्वनामिपुं

भाद्र २९ गते

‘बाल बालिकामा लगानी, सुनिश्चित भविष्यको थालनी’ नारा नपां ५९ कगू बाल दिवसया लसताय मेयर नपां ब्वनामि मस्त ज्या इवःसं न्वचु तयो दिसे ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ब्वनामि मस्तयगु अधिकार ल्यंकः म्वाकः तयगु मति काथं थी थी ज्या इवः न्ह्याक च्वंगु कन्हैया कर्णधार मचात अनुशासित जुयमःगु खाँ ब्याकसे थौया ज्या इवः, डायकः च्वडा बलय् देया थी थी थासय् बालश्रम व बेचविखन जुयो च्वंगु बुखाँ प्याहाँ वयो च्वंगुलिं खःला खःदक याड बाल दिवस डायके मज्य धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिका वडा नं ५ या वडाध्यक्ष नपां विद्यालय अनुगमन समितिया कजि योगेन्द्र मान बिजुक्छुं जुं पाठ्यपुस्तकय

नगरपालिकां स्वास्थ्य लागाता हृदाय तयो १०० गू शैय्याया ख्वप अस्पताल दयकः स्वास्थ्य सेवां ब्यू ब्यू वयो च्वंगु दः धायोदिल ।

वयकलं नेपः या सरकारता मुद्दा तःम्हा नेपाल अर्बुद रोग निवारण संस्था बिना सर्त मुद्दा लिता कायो अस्पताल विकासय ग्वाहाली याय् मः ।

नेपाल अर्बुद रोग निवारण संस्थाया केन्द्रीय नायो महेश श्रेष्ठ अस्पतालयाय् खाँय संघ व स्थानीय सरकारनपां मिलयजुयो हःनय वानयगु बिचः प्वंकः दिल ।

ख्वप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष नपां अस्पताल विकास समितिया दुजः रविन्द्र ज्याख्वं भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया बेथितित ल्हवं ल्हवं अस्पतालया सेवा प्रवाहत बांलाक यंकयगुलि अस्पताल विकास समितिं ज्या साडः च्वंगु खाँ ब्याक दिल ।

उगु ज्या इवः सं स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय अतिरिक्त स्वास्थ्य सचिव दीपेन्द्र रमनसिंह, अतिरिक्त स्वास्थ्य सचिव विकास देवकोटा, नीति योजना नपां अनुगमन महाशाखाया कृष्ण पौडेल नेपाल अर्बुद रोग निवारण संस्थाया केन्द्रीय छ्याञ्जे विमल होडा, संस्थाया बढी बस्नेत, भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया कार्यकारी निर्देशक विष्णु दत्त पौडेल, भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया डा.उज्ज्वल चालिसे पिसं भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया व्यवस्थापन नपां पंगः या विषय थः थः गु बिचः प्वंकः दिल ।

जक लिक्कुडः च्वनय मज्यगु खाँ काडः दिलसा नगर शिक्षा शाखाया कृष्ण प्रसाद कर्माचार्य नं न्वचु तयो द्यगु ज्या इवः सं ब्वनामिपिसं १२ गू तगितक निःशुल्क याय् मःगु, क्वयया वर्गया ब्वनामिपिन्ता छात्रावास, पार्किङ व्यवस्था, निजी ब्वनामिपिन्ता नं छात्रवृत्ति वियमःगु नपां थी थी विषयया खाँ न्यंगु जुल ।

सच्छि व हिन्हयगूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

ल्य ज्या यागु थाय्

दायँ दायँ पतिं सापारु बलय् याड वयो च्वंगु परम्परागत व आधुनिक प्याखं विधासं स्वप नगरपालिकाया ल्यःज्या यागु थासय् कायो स्वयो दिसे प्रमुख सुनिल प्रजापति जु नपां ल्य ज्यामि पुं (दतात्रय)

थी थी विधाया सिरपा विश्व पर्यटन दिवस खुन्हुं बिइगु खाँ नगरपालिका स्रोतं धगु दः ।

संघीय राजधानी सहरी क्षेत्र सार्वजनिक यातायात परिषदया
बैठकसं स्वप नगर प्रमुख जु (२०८० माद्र २८ गते)

स्वास्थ्य मन्त्रालय पाखं क्यान्सर अस्पतालया विषय सःतःगु बैठकसं
(२०८० माद्र २७ गते)

नेमकिपाया नायो बिजुक्छें जु नपां कर्णाली प्रदेशया प्रमुख परिवार नपा लः काल
(२०८० माद्र १५ गते)

सुर्खेतया चिङ्गाड गा.पाया अध्यक्ष स्वप नगरपालिकाय्
(२०८० माद्र २५ गते)

